Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной ... 21-һээ гарана. | № 109 (18432) | 1990 оной майн 12, суббото | Сэн 3 мүн.

Хабарай тарилга-90

...ОРИЛГОНЬ ЭЛИ

...жэлэй ургаса ху-...лээр Саяанай сов-...низаторнууд гектар...ма зэргээр 16,5 ...ооһо таряа абаха ...центнерээр үлүүл-..., район дотороо ...үүри эзэлээ һэн. ...һан амжалтада тус ...ын тракторна бри-...д хубитаяа ехээр ...айха юм. Петр Ни-...новай хүтэлбэрил-...эдын коллектив ун-...эд хабарайнгаа та-...гуримтайгаар үн-...ган гасуурай хэды ...һаань, зорињондоо ...ан габьятай.

Мүнөө жэлэй энэ харюусалгатай хаһада Загтын тракторна бригада мүн лэ түгэс бэлэдхэлтэй хүрэжэ ерэбэ. Эдэнэр даалгадаһан элдэб түхэлэй арбан трактораа бэлэн болгоод, саг соонь тарилгаяа эхилээ.

Эдэнэр байгша ондо бухыдөө 1306 гектар талмай дээрэ орооһото, тэжээлэй ургамалнуудые, мүн огородой эдеэ тарихаар хараална. 344 гектар сэбэр паар бэлдэнхэй юм. Энээнэйнь 356 гектарынь шэниисэ, 130 гектарынь горох, 250 гектарынь обёос, 503 гектарынь зелёнко, 7 гектарта овощ эзэлхээр түсэблэгдэнхэй.

Загтын таряашад хабарайнгаа тарилгые тон богони болзорто һайн шанартайгаар үнгэргэһэнэй ашаар байгша ондо гектарай 18 центнер хүрэтэр гэхэ гү, али бүхыдөө 14320 центнер ургаса хуряажа абаха байна. Ушар тиимэһээ тэдэнэр бухы ажалаа мүнөө өөһэд соогоо хубааридланхай. Жэшээлхэдэ, тракторист Николай Мартынов газар элдүүрилхэ, тэрэнэй эсэгэ Фёдор Елисеевич культиваци хэхэ юм. Бусад механизаторнууд тарилга үнгэргэхэ байна.

Тус коллективэй гэшүүд орооһото ургамалнуудаа ажалай арбан табан, тэжээлэй ургамалнуудаа — хорин табан үдэрэй хугасаа соо тарижа дүүргэхээр хараална.

Ж. ЮБУХАЕВ,
манай штатнабэшэ корр.
Түнхэнэй район.

ТЭЖЭЭЛЭЙ УРГАМАЛНУУДЫЕ ТАРИНА

Тарбагатайн районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой таряашад район дотороо түрүүлэн, хабарайнгаа тарилгын хүдэлмэри эмхитэйгээр эхилһэн байха юм. Эдэнэр агротехническэ түсэбэй ёһоор нэн түрүүн газараа хахалһанай һүүлээр зундаа малдаа эдюулхэ тэжээлэй ургамалнуудые тарижа захалба. Ажахын механизаторнууд байгша ондо газар хахалха, тарилга хэхэ хүдэлмэриин хоорондохи забһарыень тон наринаар сахиха гэһэн зорилго урдаа табяад, мүнөө энэ харюусалгатай хаһаяа эмхи гуримтайгаар ябуулжа байнхай.

Колхозой дүршэлтэй механизаторай нэгэн нүхэр Мальчихинай хүтэлбэрилдэг томодхогдоһон звеногой гэшүүд Широкая гэжэ үргэн полиин хүрьһэндэ аммиаттай уһа оруулна. Эндэ хүсэ ехэтэй К-700 түхэлэй гурбан трактор хүдэлгэгдэжэ байна.

Трактористнууд С. Патрахинай, Ф. Ковалевой даадаг комсомол-залуушуулай хоёр коллективүүд бэлэн болгогдоһон полидо тэжээлэй ургамалнуудые тарижа эхилэнхэй. Үнинэй механизатор С. Кушнарев урэһэнэй таригдаһан полиие диск шэрэжэ жэгдэлнэ.

Ажахын таряашад колхозой правленитэй тусхай хэлсээ баталжа, энэ жэлдэ баян ургаса ургуулһанай эсэсэй дүнгүүдээр тоосохо юм.

М. ДАГБАЕВА.

ОРОДОЙ ГАЙХАМШАГТА ХҮГЖЭМШЭН

Бүхы үе сагуудай болон арадуудай агууехэ уран бэлигтэнэй дунда бүхы хүн түрэлтэнэй һүгэдэн дохидог нэрэнүүд бии гээшэ. Эсэгэ оронойнгоо хүгжэмэй соёлые алдаршуулһан композитор, патриот, эрхэтэн Петр Ильич Чайковскиин нэрэ эдэнэй дунда дээгүүр һуури эзэлдэг юм. Хүнүүдтэ залиршагүй дурлалаар нэбтэрһэн тэрэнэй зохёол бүтээлнүүд үндэр ехэ, һайн һайхан мэдэрэл үүдхэдэг, олон үеын хүнүүдэй оюун ухаан бодолой ажабайдалай таһаршагүй хубинь болодог гээшэ. Ородой искусствын оюун бэлигтын түрэһөөр 150 жэлэй ойе гансал манай орон дотор бэшэ, харин хариин гүрэнүүдтэхи ёһотойл һайндэр мэтээр тэмдэглэнэ. ССР Союзай гүрэнэй академическэ Ехэ театр соо болоһон баярай үдэшэ ойн баярта жэлэй гол үйлэ хэрэг болобо.

СССР-эй Президент М. С. Горбачев, оронoй гүрэнэй ба политическэ хүтэлбэриин гэшүүд энэ үдэшэдэ хабаадаһан байгаа. Соёлой ба искусствын ажал ябуулагшад, олониитын түлөөлэгшэд эндэ байба.

Энэ ойн баярые үнгэргэхэ талаар эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ, СССР-эй арадай артист Евгений Светланов «Чайковский тухай үгэ» хэлээ. Композиторай зохёохы ажал ябуулга, тэрэнэй оюун бэлиг тухай тэрэ гүн сэдьхэлэйнгээ оёорһоо халуунаар хэлэһэн байгаа. Гайхамшагта хүгжэмшэнэй зохёолнууд гүйсэдхэгдэбэ.

«Ородой искусствын түүхын намда олгожо байһан алдар суугай зарим хубяар амиды мэндэ ябахадаа сэдьхэлээ хананаб гэжэ эртээнһээ хэлэхэ байнаб». Чайковскиин эдэ үгэнүүд бэелэнхэй. Тэрэ бултанай зүрхөө дурлагдадаг, хүндэлэгдэдэг байна. Тэрэ хэтэдээ мүнхэ юм.

(ТАСС)

Буряадай АССР-эй Верховно

Соведэй тогтоол

БУРЯАДАЙ АССР-эй АРАДАЙ ХИНАЛТЫН КОМИТЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫЕ ҺУНГАХА ТУХАЙ

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет иигэжэ **тогтообо:**

Нүхэр Иван Митрофанович **Пытнине** Буряадай АССР-эй Арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшээр һунгаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй
Түрүүлэгшэ С. БУЛДАЕВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1990 оной апрелиин 19.

Буряадай АССР-эй Верховно

Соведэй тогтоол

БУРЯАДАЙ АССР-эй АРАДАЙ ХИНАЛТЫН КОМИТЕДЫЕ ҺУНГАХА ТУХАЙ

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет тогтооно гэбэл:

Буряадай АССР-эй Арадай хиналтын комитедые иимэ бүридэлтэйгөөр һунгаха:

Буряадай АССР-эй Арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ **Пытин** Иван Митрофанович,

Буряадай АССР-эй Арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшын орлогшонор

Бужинаев Николай Бужинаевич,

Насыров Анатолий Хасыпович,

Буряадай АССР-эй Арадай Хиналтын комитедэй гэшүүд:

Бахрунов Куприян Ильич — Арадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ зургаануудай хүдэлмэриин талаар Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй таһагые даагша,

Волков Андрей Леонидович — ВЛКСМ-эй обкомой хоёрдохи секретарь,

Викулов Валерий Евгеньевич — Буряадай эрдэмэй түбэй президиумэй түрүүлэгшын орлогшо,

Дудина Эльвира Борисовна — Промстройбанкын Буряадай республиканска управлениин начальник,

Кайдалов Борис Александрович — Арадай хиналтын Улаан-Үдын городской комитедэй түрүүлэгшэ,

Кирдеев Николай Михайлович — КПСС-эй обкомой гүрэнэй хуули ёһоной талаар таһагые даагша,

Подойницына Надежда Тимофеевна — «Пригородный» совхозой тепличнэ ажахын бригадир,

Солкина Светлана Николаевна — «Правда Бурятии» газетын редакторай орлогшо,

Тараканов Валентин Емельянович — Буряадай АССР-эй Арадай хиналтын комитедэй эмхидхэлэй таһагые даагша,

Тимин Сергей Александрович — Профсоюзуудай Буряадай областной соведэй түрүүлэгшын орлогшо,

Цыренов Цырен-Доржо Сосорович — Арадай хиналтын Загарайн районно комитедэй түрүүлэгшэ,

Эрдынеев Борис Бадмаевич — Буряадай АССР-эй Гүрэнэй ахамад арбитр.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй
Түрүүлэгшэ С. БУЛДАЕВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1990 оной майн 4.

БАГА ХОЖОМДООШЬЕ ҺАА...

...ургамалнуудта туһа нэмэри үгэхөөр шииг нойтой ...арай хүрьһэндэ бага байһаниие хараада абажа, мүн ...ларилтай хабарай боложо байһан дээрэһэнь Кабан...ской олонхи ажахынууд эртын орооһото тарилгые ур...иһаа нэгэ заа хожомшог эхилээ. Юуб гэхэдэ, нэгэ...нииие зунай горитой хара бороодо дүтэлүүлхэ гэ...оно ха юм. Хоёрдохёор, апрелиин һүүл багаар са...д, полинуудта шабар шабха, ехэ нойтон байгаад, та...хүдэлмэриие зарим тэды хойшо татаа.

...дэрнүүдтэ район соо хабарай эртын орооһото та...тее орожо байна. Һүүлэй мэдээгээр бүхыдөө та...ёһотой 24,2° мянган гектар орооһото ургамалнуудай ...гектарынь таригдаа.

...нуудта энэ халуун хүдэлмэриин хэр зэргээр үнгэр...байһан тухай хөөрэжэ үгэхыень манай корреспондент ...лов эндэхи хэдэн совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэр...д хандаһан байна.

...харюу доро толилогдобо.

...ский совхозой аг... Г. Балдаков:

...ажахын бригада... жэлдэ 1600 гектарта ...гектарта тэжээлэй ...дые богони болзор... ёһотой юм. Энээнтэй ... гектар сабшалангаа ..., тэрэниие үтэг... һалха ёһотой боло... Гадна огородшодой ... 19 гектарта ово... ургамалнуудые тарижа ... байна.

...улсэилай таарамжа... боложо, тарилгадаа хо... ороошье һаа, брига... байн бэлэдхэлтэй бай... мүнөө үндэр бү... тээсэтэйгээр хүдэлнэ. Дүршэлтэй механизатор М. Б. Бурлаковой хүтэлбэрилдэг бригадынхид 860 гектарта эртын тарилга хэхэ һаа, тэрэниэ хахадһааиь үлүүлээ.

Тэрэшэлэн сельскэ Соведэй депутат П. И Федюковой даадаг арендэ гуримаар ажалаа ябуулдаг бригадын механизаторнууд 740 гектарта шэниисэ, обёос гэхэ мэтэ ургамалнууд баһал богони болзорто тарижа дүүргэхэ гэжэ оролдоно.

Бухы дээрээ ажахыда эртын ороoһото тарилга хүдэлмэриин 10 үдэр соо таригдажа дүүргэгдэхээр хараалагдана.

Хандалын совхозой парткомой секретарь А. В. Кочетов:

— Механизаторнууд, таряашадайнгаа мэргэжэл шадабариие үшөө дахин шалгаха, урма зоригыень бадаруулха зорилготойгоор тээсгэн хабарай тарилгада орохынгоо урдахана түрүүшын буразадаагай һайндэр, тусхай конкурс үнгэргөө һэмди.

Энэ һайндэрые эмхитэйгээр, һонирхолтойгоор үнгэргэхэ хэрэгтэ Шергинэ тосхоной соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд, мүн комсомолой эмхи ехэ оролдолго гаргаа юм. Механизаторай мэргэжэл шудалжа, хабарай тарилгада түрүүшынхиеэ хабаадалсажа байһан залуу трактористнар А. Тугарин, Ю. Шустов, С. Быков, Ю. Метешев гэгшэд газар дайдадаа, шэлэһэн мэргэжэлдээ үнэн сэхэ байхаар тангаригаа үгөө. Удаань механизаторнууд дүй дүршэлэйнгөө зэргээр гурбан бүлэг боложо хубаараад газар хахалалгаар мүрысөө-конкурс үнгэртөө. Эндэ трактористнар В. В. Халтуев, Л. Л. Васильев, Н. В. Свинолупов, М. И. Метешев гэгшэд илажа гараад, мүнгэн шан болон хүндэлэлэй дипломуудта хүртөө һэн.

Дээрэ нэрлэгдэһэн механизаторнууд мүнөө хабарай тарилгын үедэ үндэр бүтээсэтэй, эрхим шанартай ажалай жэшээ харуулна.

Твороговско шубуунай фабрикын ахамад агроном Г. И. Гусев:

— Энэ жэлэй эрхэ байдалда газарайнгаа хүрьһэнэй шииг нойтые алдангүй хэрэглэжэ шадаһанһаа, таряалан дээрэхи бүхы хүдэлмэриие тон богони болзорто, эгээл һайн шанартайгаар бүтээһэнһээмнай ерэхэ намарай ургаса нилээд дулдыдаха байна.

Тиимэһээ бүхы 1200 гектар эртын ороoһото тарилгые хүдэлмэриин 10 үдэр соо дүүргэхын тула үдэр бүри 100 гаран гектарта таринабди. Үдэр бүри энээнһээ үшөөшье ехэ газарта тариха һэмди. Теэд тракторнууднай хүушан, 13 тракторай арбаниинь голодоһондо гаргагдахаар болонхой. Гэбэшье захил хэхэдэмнай шэнэ тракторнууд үгтэнэгүй.

Үнгэрһэн намарһаа таряалан дээрэ 40 мянган тонно органическа үтэжүүлгэ тараажа, ехэнхи газараа хахалаа һэмди. Энээнэй ашаар сэбэр болон намарай паарай хүрьһэн үрэжэлтэй һайн болонхой, шииг нойтошье яһала баряа. Гадна мүнөө шэниисэ, горох тарихадаа үрэһэнтэйнь хамта минеральна үтэжүүлгэ хүрьһэндэ оруулнабди.

Эдэ бүтэдын ашаар ямаршье бэрхэтэй жэл болохо һаань, таряанайнгаа ургаса гектарай 18 центнерһээ (түсэбнай тэды шэнээн) доошо оруулхагүйл ёһотойбди гэжэ һанагдана.

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

һаяар эртынгээ тарилга дүүргэхэмнай.

Районой агропромышленна нэгэдэлэй түрүүлэгшэ В. И. Костриков:

— Тээсгэн эндэмнай нойтон саһан, бороо орожо газар ехээр норгоод, полинуудта трактор, машинаар орохо аргагүй болгоһон, хабарай эртын тарилгые урдынхиһаа 8—10 хоногоор хойшолуулһаниинь нэгэ талааараа муу ааб даа. Нүгөө талааараа үнгэрһэн намарһаа хойшо ехэ хуурай байһан газарта иимэ шииг нойтон орожо, хүрьһые һайса норгоһониинь һайн. Юрэдөө тарилга оройтоо гэжэ тиимэшье ехээр голхоролтогүй.

Гэбэшье эгээл мүнөө район соо тарилгын хүдэлмэриие эрид түргэдхэжэ, майн 15-һаа заашье оройтуулангүй эртын ороoһото ургамалнуудые тарижа дүүргэхэ сагнай ерэнхэй.

Энэ жэлдэ ажахынуудта бүхы хүдэлмэриеэ эршэмтэй аргаар ябуулдаг, арендэ гуримаар ороһон звенонууд бүтээсэ ехэтэй ажалай жэшээ харуулна. Майн 10-һаа хартоабха тарижа захалаабди. Бүхыдөө 1100 гектарта энэ ургамал таригдаха юм.

...КПСС-эй обкомдо болоһон халуун ...лаан уулзалга

...Илалтын 45 жэлэй ойн ...майн 8-да, респуб...ортийно, совет зургаа... хүтэлбэрилэгшэд дай...он ажалай ветеранууд...КПСС-эй обкомой Ехэ зал ...цаба. Баяр баясхалан...нэрхы сэдьхэлээр хали... уулзалгада Эсэгэ оро...гаалгын дайнай гал дү...ооур эрэлхэг зориг, баа... харуулһан, мүн һү...эрэ жэлнүүдтэ эра та... эсэхэ сусахагүйгөөр ..., илалта шэрээлсэһэн ...тонгойтой, орден, ме...даа зүүһэн олон вете...хабаадаһан байна. Му...ын Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй түлөөлэгшэд байлсаа.

КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь Л. В. Потапов Агуу Илалтын 45 жэлэй ойн һайндэрөөр ветерануудые, тэдэнээр дамжуулан, республикынгаа бүхы ажалшадые партиин обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй зүрхөө үнэн зүрхэнһөө хани ёһоор амаршалаад, иимэ уулзалгануудые заншалта болгохобди гэжэ найдуулба. Саашань Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда түйлагдаһан илалтада, бүхы совет арадтай адли, манай республикын ажалшадай оруулһан ехэ хубита тухай, Буряад оронoй баатар сэрэгшэдэй бууршагүй аша габьяа тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө.

— Мүнөө үедэ оромнай хүшэр бэрхэшээлтэй байдалдa ороод байна. Хубилган шэнэдхэлтын ябуулгануудые түргэдхэжэ, демократи болон олондо мэдээсэлгэ үргэдхэхэ, саашанхи социально-экономическа хүгжэлтынгөө гол хараа шэглэлнүүдые наринаар тодорхойлхо хэрэгтэй болоно. Энэ харюусалгатай ажал ябуулгада ветерануудай дүй дүршэл, хүсэ шадал, эрдэм мэдэсыень элсүүлхэ гээшэ ехэ удха шанартай бшуу. Тиимэһээ таанадай һанал бодол, дурадхал ба шүүмжэлэлнүүд манай хүдэлмэридэ ехэ сэнтэй байна. Партиин XXVIII съездын бэлэдхэл үргэдэнэ, партийна документнүүдэй проектнүүдые зүбшэн хэлсэлгэ эдэбхижэнэ. Энэ бүхы ябуулгануудтамнай ветеранууд ехэ туһа хүргэхэ байха гэжэ найданабди,— гэжэ үгын түгэсхэлдэ нүхэр Потапов онсолон тэмдэглэбэ.

Дайнай ба ажалай ветерануудай Бүхэсоюзна соведэй түрүүлэгшэ, Советскэ Союзай маршал Н. В. Огарковай, СССР-эй Обороны министр, Советскэ Союзай маршал Д. Т. Язовай амаршалгын телеграммануд соносхогдоо.

Дайнай ветеран, түүхын эрдэмэй доктор, профессор Г. Л. Санжиев, харюугай үгэ хэлэхэдээ, иимэ уулзалга эмхидхэһэнэйнь түлөө республикын хүтэлбэрилэгшэдтэ баяр хүргөөд, бухы ветеранууд олониитын ажал ябуулгада эдэбхитэйгээр, аша үрэтэйгөөр хабаадалсаха аргатай гэжэ тэмдэглэбэ. Гэбэшье арадай депутадуудай, партийна комитедүүдэй, хиналтын зургаануудай бүридэлдэ үшөөл үсөөн ветеранууд оронхой гэжэ сэхэ хэлээ. Тэдэниие дэбжүүлхэ, олоной хэрэгтэ хабаадуулха хэрэгтэй гээд онсолбо.

Хүндэ хүшэр тэдэ жэлнүүдтэ ара талада хүдэлэгшэдэй шэн габьяа тухай ажалай ветеранууд-урданай машинист И. С. Велигурский, Социалис Ажалай Герой, ЛВРЗ-гэй фрезерщик байһан Б. З. Поздеев з... хэ сэдьхэл хүдэлгэмөөр хөө... һэн байна.

Республикын дайнай ба аж...лай ветерануудай соведэй ха...жэ байһан хүдэлмэри, саашан...хи зорилгонууд, «Анхарал», «Хамһабариин ажахы» гэхэ мэтэ тусхай программанууд тухай тус соведэй түрүүлэгшын орлогшо Н. Н. Хороших дэлгэрэнгыгээр тоггобо. Ветерануудай хүдэлмэридэ хэблэл, радио болон телевидени ехэ юумэ хэхэ аргатайшье, үүргэтэйшье гэжэ тэрэ заагаа.

Социалис Ажалай Герой, уран зохёолшо Ц. Н. Номтоев, дайнай, ажалай ба партиин ветеран ...жедомов, дайнда ... Г. Авдохина ...үүдые залуу ...дые хүмүү...э ветерануу... харюусалга...тэ зорюул...урадхалнуу... юм. Инсти...дые ...тут, техникумүүд ... дунда һур...гуулинуудта һ... ...тай саг үргэлжэ уулзажа, ...и болон хөөрэлдөө хэжэ байха, сэрэгэй-патриотическа хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха ёһотойбди гэжэ тэдэ тон зүб тэмдэглэбэ.

Уулзалгын һүүлээр республикын хүтэлбэрилэгшэд, эндэ суглараһан ветеранууд Соведүүдэй талмай дээрэхи В. И. Ленинэй хүшөөгэй дэргэдэ баглаа сэсэгүүдые табиһан байна. Хани халуунаар үнгэрһэн уулзалгада Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ С .Н. Булдаев, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Б. Саганов болон бусад тусхай тушаалтад хабаадалсаба.





ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: уулзалгын үедэ; дайнай болон ажалай ветеран М. Г. Авдохина үндэр дээрэ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЭРДЭМ, ТЕХНИКЫН ТАЛААР СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ 1991 ОНОЙ ШАНГУУДЫЕ ОЛГОЛГОДО ЗОХЁОЛНУУДЫЕ АБАХА ТУХАЙ

Түлишын-элшэ хүсэнэй, ажалай ба түүхэй эдэй нөөсэнүүдые гамтайгаар гаргашалха, оршон тойронхи байгаалиие хамгаалха арга олгоһон шэнэ түхэлэй техникэ, һайн материалнууд болон технологическа үйлэдбэриин хэрэгүүдые зохёон бүтээлгээр, нэбтэрүүлгээр түгэсэһэн эрдэм ухаанай шэнжэлгэнүүд, зохёолнууд шангуудые олголгодо табигдаха юм.

Гүрэнэй эрдэм-техникын программануудай үндэһөөр бэелүүлэгдэһэн зохёол бүтээлнүүд булюу һайнда тоологдохо.

Шангуудта табигдаһан зохёол бүтээлнүүд эрдэм-техникын олониитээр дэмжэгдэхэ, үйлэдбэридэ үргэнөөр хэрэглэгдэхэ, экономическа ехэ ашаг үрэтэй байха ёһотой.

СССР-эй министерствэнүүд болон албан зургаанууд, союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд, СССР-эй Науканuудай академи профсоюзай Центральна Комитедүүдтэй болон соведүүдтэй хамта һалбаринууд хоорондын гүрэнэй нэгэдэлнүүд, гүрэнэй концернүүд, ассоциацинууд шангуудта зууршалагдаха зохёол бүтээлнүүдые дурадхаха ёһотой.

Эрдэм, техникын талаар СССР-эй гүрэнэй комитедэй эрдэм-техникын мэдээсэлэй таһагта эдэ зохёол бүтээлнүүд тухай бүхы материалнууд иимэ адресаар абтаха ёһотой: 103905, Москва, ул. Горького, д. 11. Телефонууд: 229-42-12, 229-03-05, 229-81-12. Материалнуудые абалга 1990 оной сентябриин 1-дэ дүүрэхэ юм.

КПСС-эй XXVIII съездын делегадта кандидат

«АМИ НАҺААРАА ХАМГААЛХАБДИ»

СССР-эй 60 жэлэй ойн нэрэмжэтэ, Ажалай Улаан Туғай ордента Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай Холтоhоной руднигай коммунистнууд hаяшаг болоhон партийна суглаан дээрэ КПСС-эй XXVIII съездын делегадта кандидадаар комбинадайнгаа парткомой секретарь Валерий Иванович Морозовые дэбжүүлбэ. Тиигээд руднигай коммунистнууд тэрэнэй кандидатура дэмжэхыень Захааминай районой бүхы коммунистнуудые уряалба.

Партиин XXVIII съездын делегадые һунгаха талаар һунгуулиин окружной комиссиин шиидхэбэреэр Захааминай һунгуулиин 10-дахи округһоо съездын делегадта иимэ кандидадууд тоо бүридхэлдэ абтаба гэбэл:

Морозов Валерий Иванович — Зэдын комбинадай парткомой секретарь;

Саганов Владимир Бизьяевич — Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ.

КПСС-эй XXVIII съездын делегадта кандидат Валерий Иванович Морозов ород хүн, 1972 онһоо КПСС-эй гэшүүн юм. Тэрэ 1949 оной февралиин 13-да Казахай ССР-эй Чимкентскэ областиин Ленгер городто хүдэлмэришэнэй бүлэдэ түрэhэн байна. 1969 ондо Чимкентскэ областиин Кетау хотодо горно-металлургическа техникум дүүргээд, Казахай ССР-эй Карагандинска областиин Акджан һууринда шанаржуулгын фабрикада халаанай мастераар хүдэлжэ эхилээ hэн. Тэндээ удааншье хүдэлэнгүй Совет Армиин албанда татагдаа бэлэй. Армиhаа табигдаhанай һүүлээр 1971 оной декабрьhаа 1972 оной август болотор Москвагай горно институдай бэлэдхэлэй отделениин шагнагшаар абтаhан, удаань тэрэ институтдаа 1973 оной июнь hара болотор һураhан юм.

Дээдэ мэргэжэлтын дипломтой Закаменск хотодо ерэhэн Валерий Морозов хэдэн hарын туршада Зэдын комбинадай шанаржуулгын фабрикада халаанай мастераар хүдэлбэ. Уданшьегүй тэрэнэй ажалша бэрхэ, һүбэлгэн ухаатай, урагшаа hанаатай байhаниинь район соо ажаглагдаба. Тиигээд лэ ажал хэрэгээ мэдэхэ, залуу коммунист залуушуулые ударидажа шадаха байhан хадаа комсомолой хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдээ бэлэй. 1973 оной декабрьhаа 1975 оной ноябрь болотор ВЛКСМ-эй райкомой хоёрдохи секретаряар, һүүлээрнь 1977 оной ноябрь болотор нэгэдэхи секретаряар хүдэлөө.

Комсомолой ажалда хүдэлжэ байхадаа, Валерий Иванович комсомолшууд болон залуушуулые коммунис үзэл сурталда үнэн сэхээр хүмүүжүүлхэ, элдэб һургуулинуудта һургахa, ажалда хабаадуулха, тэдэнэй дунда соёл-гэгээрэл, физкультура ба спорт хүгжөөхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулhан байна.

Һүүлээрнь Зэдынгээ комбинадта бусажа, жэлэй туршада Юнхэрэй шанаржуулгын фабрикада ахалагша технологоор хүдэлбэ. Тиигээд партийна ажалда дэбжүүлэгдэжэ, түрүүшээр партиин районно комитедэй промышленностиин таhагые даагшаар, удаань Зэдын комбинадай парткомой секретаряар хүдэлжэ байhаар. Комбинадай партийна организацие хүтэлбэрилhээр зургаан жэл болобо. Энэ жэлдэ Шэтын политехническэ институт заочноор һуража дүүргэ. Тэрээндэ «Буряадай АССР-эй габьяата инженер» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдонхой. Партиин районно комитедэй гэшүүн, райсоведэй, горсоведэй депутат байhан хадаа городой, районой ниитэ-политическэ ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг.

В. И. Морозов хүдэлжэ байhан газартаа, дааhан алишье тушаалдаа эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлдэг, сэбэр сэхэ, hайхан сэдьхэлтэй хүн юм. Юумэндэ зүб сэгнэлтэ үгэжэ шададаг коммунист, дүй дүршэлтэй, харюусалгаяа hайса мэдэдэг партийна хүдэлмэрилэгшэ хадаа Валерий Иванович Зэдын комбинадай коллективэй, бүхы коммунистнуудай, мүн город болон район соо ажаhуугшадай дунда хүндэтэй болонхой. Тэрэ хүдэлмэри hайнаар ябуулха талаар шэнэ бодолнуудаар баян түгэлдэр байдаг. Комбинадай, Закаменск городой болон районой ерээдүйн байдалда анхаралаа табидаг, хараа шугамаа бэелүүлхын тула хамаг хүсэл оролдолгоёо гаргажа ябадаг. Тиимэл хадаа Валерий Иванович Морозов болохоёо байhан КПСС-эй XXVIII съезд дээрэ гансашье Захааминай районой бэшэ, мүн һунгуулиин бүхы 10-дахи округой партийна организацинуудай коммунистнуудые түлөөлжэ шадаха байна.

Мүнөө манай партиин шахардуу эрхэ байдалда ороод байhан үе сагта В. И. Морозов шэнги коммунистнуудай hанамжанууд, хараа бодолнууд, бэелүүлхэ зорилгонууд тон хэрэгтэй. Валерий Ивановичын табиhан программын хараа шэглэлнүүдhээ хэдэн баримтануудые дурдая:

— мүнөө үедэ юрын хүдэлмэришэнэй, юрын коммунистын эрилтэнүүд муугаар анхарагдана. Арадай депутадуудай Съезднүүд дээрэшье, Верховно Соведтэшье тэрэнь мүртэйгөөр харагдана, дуулданагүй. Би съезд дээрэ хэлэхэ юумэтэйб, hанаа зобоодог юумэн олон. Юуб гэхэдэ, съездын бүридэлэй ямар байhанhaa, ерээдүйн ЦК-гай бүридэл, саашанхи политика дулдыдаха байна бшуу. Тиимэhээ бидэ алдуу гаргаха ёhогүйбди. Коммунистнуудай гүн сооhоо олонхи делегадуудай һунгагдаа hаань, hайн байгаа, тэдэнэр лэ хойшодоо ямар политика ябуулхаяа hайса мэдэхэ бшуу;

— мүнөө үедэ КПСС-эй зэргэhээ, манайшье Зэдын комбинадта партиhaa олон хүнүүд гарана. Теэд гаража байг лэ. Хэнэй хэн байhые одоол харана бшуубди. Бүри 1918 ондо В. И. Ленин иигэжэ бэшээ hэн: «Коммунистнуудые дайнда таталга манда туhалаа: аймхай, hэбхи хүнүүд партиhaa hэгүй гаража зайлаа. Тэдээндэ харгы нээнэбди. Партиин гэшүүдэй нимэр үсөөрхэдэ, тэрэнэй хүсэн, үүргэ нүлөөнь асари ехээр нэмэнэ бшуу». Мүнөө тиимэл саг боложо байна. Партида хубилалта үндэhөөрөө хэгдэнэ, өөрөө өөрыгөө сэбэрлэнэ, нэгэ hаналтан нэгэдэжэ байна. Тэдэ нэгэ hаналтан үнэн сэхэ, ухаа ехэтэй коммунистнууд байха ёhотой;

— Хубилган шэнэдхэлгые хүсэндэнь хүргэхэ хүсэн гансал манай Коммунис парти байна. Олониитын политическэ хүсэн байха нэрэ хүндэтэйшье, бэлэдхэлтэйшье. Зарим коммунистнуудай шүүмжэлэл hайн үндэhэ баримтатай байбал, гансал хэрэгтэмнай туhалха бшуу. Харин худал хуурмагаар, мэхэ гохоор, элдэб hайзгай муу ябадалаар нэрыень хухалхаяа hэдэгшэдhээ бидэ партияа бүхы хүсөөрөө хамгаалха ёhотойбди.

М. ГОНЧИКОВ, манай корр.

ДЕЛЕГАДТА КАНДИДАДТАЙ УУЛЗАЛГА

Хэблэлэй байшанда уран зохёолшодой, журналистнуудай урда партиин XXVIII съездын делегадта кандидадаар дэбжүүлэгдэhэн Ю. В. Музыка гаража үгэ хэлэбэ. Республикын граждан оборонын штабай, Буряадай стандартизаци болон метрологиин түбэй партийна организацинууд Юрий Владимировичые делегадта кандидадаар дэбжүүлhэн байна.

Ленинэй орденто ЛВРЗ-дэ тэрэ ажалайнгаа намтар мастераар эхилhэн юм. 1957 ондо Буряадай Совнархозой аппарадта абтажа, металл болбосоруулгын ба машина бүтээлгын промышленностиин управлениин инженерээр хүдэлhэнэй удаа «Теплоприбор» заводто ахамад инженерээр томилогдоо hэн.

1981 онhоо Госстандартын территориальна органой — Буряадай шанарай талаар хиналта бэелүүлдэг лабораториин начальнигаар, 1988 онhоо Буряадай стандартизаци ба метрологиин түбэй директорээр ажаллана.

Ю. В. Музыка «Буряадай АССР-эй габьяата урлан нарижуулагша», «Буряадай АССР-эй габьяата инженер», «РСФСР-эй габьяата машина бүтээгшэ» гэhэн нэрэ зэргэнүүдтэ хүртэhэн байна. Эдэбхитэй пропагандистска хүдэлмэри ябуулдаг.

Ороной коммунистнуудай дээдын хуралдаанда хабаадахаар дэбжүүлэгдэhэн делегадта кандидат сугларагшадай олон асуудалнуудта харюу үгөө.

Манай корр.

ЖУРНАЛИСТ ҺУНГАГДАБА

«Правда Бурятии», «Буряад үнэн» газетэнүүдэй, Буряадай АССР-эй Уран зохёолшодой холбооной партийна организацинуудай коммунистнууд областной партийна конференцидэ делегадые һунгаха суглаа Хэблэлэй байшан соо үнгэргэбэ. «Буряад үнэн» газетын харюусалгата секретарь С. Д. Ринчинов, «Правда Бурятии» газетын соёлой таhагые даагша И. И. Игумнов, Уран зохёолшодой холбооной литературна консультант Б. Т. Жигмытов гэгшэд өөhэд өөhэдын коллективүүдтэ болоhон суглаанай шиидхэбэри соносожо, өөhэд өөhэдынгөө түлөөлэгшэдые делегадта кандидадаар дурадхаба.

Хэд нэрлэгдээб гэбэл, «Буряад үнэн» газетын редактор Р. Б. Гармаев, «Правда Бурятии» газетын таhагые даагша А. А. Субботин, «Байгал» журналай хүдэлмэрилэгшэ, Уран зохёолшодой холбооной парторганизациин секретарь Г. В. Рудых гэгшэд. Эдэ гурбан сооhоо нэгыень шэлэжэ һунгаха хэрэгтэй байгаа. Нюусаар дуугаа үгэлгэн болобо.

Тоолголгын комиссиин хүдэлмэриин дүнгөөр республикын «Буряад үнэн» газетын редактор Р. Б. Гармаев диилэнхи олоной дуугаар областной партийна конференциин делегадаар һунгагдаба гэжэ соносхогдоо.

АПО БАЙГУУЛАГДАБА

1988 ондо байгуулагдаhан Түнхэнэй РАПО-гой хүтэлбэрилгэ мүнөө сагай эрилтэдэ хүрэжэ шадаагүй. hаяхан байгуулагдаhан АПО-гой ажал ябуулгаhаа хүдөө ажахын хүгжэлтэ, хүн зониие эдеэ хоолоор хангалга hайжарха гэжэ найдагдана. Эмхидхэлэй суглаан дээрэ колхоз, совхоз, предприяти, эмхинүүдэй түлөөлэгшэд АПО-гой устав, программа зүбшэхэдөө, районой хүгжэлтэдэ шэнэ нэгэдэлэй нилээд нүлөөлхэ байhыень тэмдэглэбэд. Түнхэнэй агропромышленна нэгэдэл ажахынуудай, предприяти, эмхинүүдэй ажал ябуулгые гүрэнэй кооперативна нэгэдэл мэтээр эмхидхэхэ юм.

Нэгэдэлэй шухала зорилгонь юун бэ гэхэдэ, ажахын тоосооной ба өөрөө олоhон мүнгэ зөөреэр өөрыгөө хангалгын үндэhэ баримталан хүдөө ажахын продукци, промышленна эд бараа элбэг болгохо, шанарыень дээшэлүүлхэ болоно. Мүншье АПО-гой нэгэдэлэй мэдэлдэ Хэрэнэй «Скотоимпорт» конторо, Ниловэ-Пустыниин эмнэлгын газар, барилгын проектнэ «НЭП» кооператив, харгы барилгын «Жэмhэг» кооператив гэхэ мэтэ эмхинүүд ороно.

Б. ШАРАКШАНОВ.

БУРЯАДАЙ АССР-эй АРАДАЙ ДЕПУТАДУУДЫЕ ҺУНГАХА ... ОНОЙ МАЙН 5-да БОЛОҺОН ҺУНГАЛТЫН ДҮНГҮҮД ТУХ... ОКРУЖНОЙ ҺУНГУУЛИИН КОМИССИНУУДАЙ

МЭДЭЭСЭЛ

Һунгагшадай списогто оруулагдаhан эрхэтэдэй хамтын тоо	Дуугаа үгэлгэдэ хабаадаhан һунгагшадай тоо	Үнэн бэшэ бюллетэнүүдэй тоо	Арадай депутадта кандидадай фамили, нэрэ, обог	Дуугаа үгэгшэ... түлөө
			ҺУНГУУЛИИН ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНО 5-дахи ОКРУГ	
4837	2905	66	Бурков Алексей Александрович	329
			Куртуков Михаил Ефимович	875
			Новицкий Владимир Владимирович	232
			Титов Анатолий Васильевич	868
			Чирков Валерий Павлович	509
			ҺУНГУУЛИИН ВУЗОВСКА 6-дахи ОКРУГ	
4584	3560	65	Балдуев Андрей Цыренович	1720
			Доржиев Бальжинима Доржиевич	121
			Тарнуев Юрий Абогоевич	675
			Хардаева Лидия Казаковна	824
			ҺУНГУУЛИИН ГАРНАЕВСКА 16-дахи ОКРУГ	
4355	3052	120	Артамонов Василий Васильевич	1077
			Аюшеева Зинаида Галсановна	664
			Керпенко Николай Михайлович	674
			Розанов Николай Алексеевич	419
			ҺУНГУУЛИИН ВОСТОЧНО 20-дохи ОКРУГ	
3215	2193	34	Балаганский Михаил Иванович	291
			Пчелинцев Геннадий Михайлович	865
			Рудкин Николай Николаевич	446
			Симаков Владимир Иванович	390
			ҺУНГУУЛИИН МЕЛЬКОМБИНАДАЙ 33-дахи ОКРУГ	
3451	2857	186	Борисов Геннадий Очирович	467
			Кислов Евгений Владимирович	916
			Литвинцев Геннадий Михайлович	219
			Лубсанов Даши Дашипылович	29
			Платонова Мария Александровна	55
			Семенихин Сергей Владимирович	479
			Булдаева Лариса Цыреновна	393
			ҺУНГУУЛИИН СОСНОВОБОРСКО 41-дэхи ОКРУГ	
5010	4694	79	Белова Любовь Максимовна	653
			Дидковский Анатолий Федорович	364
			Иванов Ростислав Николаевич	1510
			Матвиенко Юрий Петрович	1454
			Сафонов Роман Петрович	247
			ҺУНГУУЛИИН ТОБОЛЬСКО 45-дахи ОКРУГ	
3004	2370	35	Богомолов Юрий Григорьевич	28
			Жигмытов Баяр Тумурович	121
			Калишевский Александр Иосифович	347
			Молонова Виктория Васильевна	866
			Очиров Валерий Михайлович	288
			Секретин Владимир Михайлович	142
			Сперанская Раиса Николаевна	92
			Хандархаев Алексей Сергеевич	326
			Хосомоев Николай Данилович	58
			ҺУНГУУЛИИН СОКОЛОВСКО 54-дэхи ОКРУГ	
3690	2634	118	Абашеев Анатолий Павлович	1333
			Альхеев Николай Александрович	196
			Жигмитцыренов Вячеслав Жимбеевич	508
			Цырендоржиев Сергей Сультимович	132
			Чимитдоржиев Ширап Бодиевич	104
			ҺУНГУУЛИИН СОВЕТСКЭ 69-дэхи ОКРУГ	
3477	1941	—	Новолодский Константин Иванович	1767
			ҺУНГУУЛИИН БАГДАРИНАЙ 75-дахи ОКРУГ	
4667	3124	134	Авдеев Евгений Агапович	1188
			Башкуев Филипп Николаевич	395
			Максимов Валерий Алексеевич	1271
			ҺУНГУУЛИИН ГҮРЭЛЬБЫН 108-дахи ОКРУГ	
3824	3090	232	Голоушкин Алексей Дмитриевич	536
			Саганов Владимир Бизьяевич	2127
			Убеев Юрий Михайлович	30
			ҺУНГУУЛИИН ТРЕСКОВСКО 119-дэхи ОКРУГ	
2798	2381	183	Балдаков Сергей Георгиевич	735
			Линхоев Леонид Базарович	334
			Сокольников Николай Иванович	860
			Халиулина Рауза Захаровна	125
			ҺУНГУУЛИИН ТОННЕЛЬНЭ 141-дэхи ОКРУГ	
2915	2036	115	Зенченко Александр Петрович	695
			Иванов Владимир Александрович	371
			Мельников Александр Иванович	319
			Чимитов Баир Дашинимаевич	353
			ҺУНГУУЛИИН СЕВЕРОМУЙСКА 142-дохи ОКРУГ	
4058	2572	8	Мурашов Олег Васильевич	172
			Решетников Анатолий Степанович	1104
			Чесноков Анатолий Максимович	1042

РОССИ: КВАРТАЛАЙ ДҮНГҮҮД

Байгша оной нэгэдэхи кварталда Россин Федерации дотор экономикые социальна hалбари хүгжөөхэ талаар шэглүүлхэ, «Б» бүлэгэй продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ хэмжээнүүд бэелүүлэгдэhэн байгаа гэжэ РСФСР-эй Статистикын Гүрэнэй комитедэй 1990 оной нэгэдэхи кварталда республикын социально-экономическа хүгжэлтэ тухай мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ. Энэнь арадай хэрэглэмжын зарим эд бараа үйлэдбэрилэн гаргалгые нилээд ехэдхэхэ арга олгоо. Эд бараае бодотоор нэмээhэнэй ашаар эд бараанай эрьесын ургалта нёдондо жэлэйхиhээ дээшэлhэн байна. Хүн зоной мүнгэн ашаг олзо дээшэлүүлгын эршэ дэлисэ гаргашануудта дүтэрхы болгогдоо.

Республика болон тэрэнэй нютагуудые өөhэдынгөө хүтэлбэрилгэдэ, өөhэдынгөө олоhон мүнгөөр өөhэдыгөө хангалгын гол ёhонуудта оруулха талаар хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Байгша оной январьhаа хойшо 13 газар нютаг ажахы эрхилэлгын ерээдүйн онол аргануудые таарулан табиха туршалгада оруулагдаhан байгаа. Хүтэлбэрилгын эмхидхэлэй шэнэ байгууламжанууд, ажахы эрхилэлгын шэнэ түхэл шэнжэнүүд хүгжөөгдэнэ.

Зүгөөр нэгэдэхи кварталда арадай ажахын hалбаринуудай хүдэлмэри тогтууритай hайн болгогдобогүй. Ниитын үйлэдбэри доошолhон байгаа. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй жэшэбэл, үйлэдбэрилэгдэhэн национальна олзо болон ниитын ажалай бүтээсэ 1,4 процентээр хороо. Промышленностьда, хүдөө ажахыда, капитальна барилга, транспорт дээрэ байдал мууданхай. Мүнгэн hангай байдал орёо хүшэр байhаар. Бюджедтэ предприятинуудай оруулдаг мүнгэн доошолуулагдаа. Саарhан мүнгэ гаргалга ургаа, эд хэрэглэлгын дэлгүүр тогтууригүй болгогдоо. Эд бараанай болон хүн зоной hуудал байдалые хангалгын түлбэриин ургаа гээшэ hаань, мүн, 1989 оной нэгэдэхи кварталайхитай сасуулбал, хүнүүдэй эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангажа шадаагүй байлга 7,1 процентээр дээшэлбэ.

Арадай ажахын бүхы hалбаринуудта нэгэдэхи кварталда 74,5 миллион хүн, тэрэ тоодо 67,9 миллион хүдэлмэришэд, алба хаагшад, 3,7 миллион колхознигууд ажалла... миллион шаху... ябуулгые... он хамта ябуул... раада абангу... та хубиин а... хубиин ха... ажахыда аж... мянган хүн ... тинуудта ху...

Кадрнууд ... алhaa гараха, орохо яба... ргэдөө. Энэнь юунhээ б... гэхэдэ хүдэлмэришэд ...н алба хаагшад улам олоо... кооперативуудта ажаллахаяа ошоhон байна. Ажалай жаяг журам мүртэй hайжарнагүй.

Мүнгэн hангай байдалые гүримшүүлхэ талаар хараалагдаhан хэмжээ бэелүүлгэ мүнөө дээрэ мүртэй үрэ дүнгүүдые үгэнэгүй. Гүрэнэй бюджедэй ашаг олзо арай шамай бэелүүлэгдэнэ. Январь — март hаранuудта РСФСР-эй газар дээрэ эрьесын налог 17,8 миллиард түхэриг болоо гэхэ гү, али тэрэнь нёдондо жэлэй энэ үеынхиhөө 9,9 процентээр үлүү ехэ байна. Тиихэдэ предприятинууд болон эмхинүүд ашаг олзоhоо 17,1 миллиард түхэриг гэхэ гү, али нёдондо жэлэй нэгэдэхи кварталайхиhaa 1,9 миллиард түхэригөөр бага түлбэри союзна, республиканска ба нютагай бюджедүүдтэ оруулhан байгаа. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 1,8 миллиард түхэригөөр бага (6 процентээр) ашаг олзо абтаа. Предприятинууд болон эмхинүүд ашаг олзын доошолуулагдаhан түсэбүүдые абаха ябадал урдынхидал мэтэ сахигдажа байhаар. Түлбэриин гүрим hайжаруулагданагүй.

Нэгэдэхи кварталда хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай hарын дунда зэргын салин хүлhэн 281 түхэриг болоо гэхэ гү, али 9 процентээр ургаа, колхознигуудай ажалай түлбэри 210 түхэригтэ гэхэ гү, али 13 процентээр ехэдхэгдээ.

1990 оной январиин 1-hээ хойшо Хойто, Алас-Дурна зүгэй, Зүүн Сибириин, Баруун Сибириин экономическа районуудта соёлой хүдэлмэрилэгшэдтэ мүн Чернобылиин АЭС-тэ болоhон аюул усалhaa уламжалан, радиоактивна бузар... ...ада дайрагдаhан РСФСР-эй ...рин тосхонуудта ажаhууг...та шэнэ дээшэлүүлэгдэhэн ...н хүлhэн тогтоогдоо. Мар... 1-hээ Гүрэнэй арбитражай ...рганууд хүдэлмэрилэгшэдтэ ажалай түлбэриин шэнэ гуримууд тогтоогдоо.

Хүн зон хэрэглэмжын ниитын жасануудhaa 30 миллиард түхэригэй гэхэ гү, али нёдондо жэлэй нэгэдэхи кварталайхиhaa 2,6 миллиард гэхэ гү, али 9,5 процентээр ехэ нэмэлтэ түлбэринүүдые, хүнгэлэлтэнүүдые абаха байна.

Хүн зоной мүнгэн ашаг олзо 88,9 миллиард түхэригтэ хүрөө гэхэ гү, али 1989 оной январь — март hаранuудайхитай сасуулхада, 10,4 миллиард түхэригөөр гэхэ гү, али 13,2 процентээр (түсэбэй тоолон гаргалгануудай ёhоор жэлдээ 3,6 процент) дээшэлүүлэгдэбэ. Эд бараанай ба хүн зоной hуудал байдалые хангаха талаар гаргашанууд 12,9 процентээр ургаа.

Нёдондо жэлэй нэгэдэхи кварталайхитай жэшэбэл, арадай хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилгын ниитэ хэмжээн 4,5 миллиард түхэригөөр ургаа. Энэ ургалта гол түлэб соёлой-ажаhуудалай ба ажахын зорилготой эд бараанай ашаар хангагдаhан байна. Эдеэ хоолой зүйлнүүдые, хүнгэн промышленностиин эдлэл хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгын ургалтын эршэ дэлисэ хараалагдаhанда хүрэнэгүй.

Хүнгэн ба бүд нэхэлгын промышленностиин 168 предприяти ондоо предприятинуудые продукцяар хангаха талаар абаhан хэлсээтэ уялгануудаа дүүргэбэгүй. Эдэмнай тус hалбариин бүхы предприятинуудай табанай нэгэ хубинь болоно. Тэдэ 200 шахуу миллион түхэригэй хэмжээнэй розничо үнэ сэнгүүдтэй эд бараа болон продукци дутуугаар эльгээhэн байха юм.

Сэрэгэй промышленностиин предприятинуудые хубилган шэнэдхэлгын эрхэ байдалда бүхы дээрээ оборонно hалбариин предприятинуудта арадай хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилгэ ургаа. Илангаяа гэр hуудалда хэрэглэгдэхэ орёо нарин оньhон техникэ ехээр гаргагдадаг болоhон байна. Эдэ предприятинуудта эд бараа үйлэдбэрилэн гаргалгын ургалта 24 процент болобо.

Эд бараа ехээр үйлэдбэрилгэ, тэдэниие газаашань гаргажа худалдалга, кооперативна ба хубиин ажал ябуулгые эдэбхижүүлгэ розничо эд бараанай эрьесын хэмжээе 7 миллиард түхэригөөр (бодото сэнгүүдээр 13,5 процентээр) дээшэлүүлхэ арга олгоhон байна. 1990 ондо тогтоогдоhон эд бараанай эрьесын хэмжээн 103,9 процент дүүргэгдээ.

Эдеэ хоолой дэлгүүрэй тогтууригүй байлга колхозой худалдаа наймаанай сэнгүүдые саашадань дээшэлүүлhэн байха юм. Юрэнхыдөө эдэ бүгэдэ нёдондо жэлэй нэгэдэхи кварталайхиhaa 15 процентээр ургаа.

Эд бараанай сэнгүүдые «бүридхэлдэ абаhанай үндэhөөр тоологдоhон, мүн продукци худалдалгын онол аргануудай тэнсүүринүүдые хубилгалгада нүлөөлэлгэ 102,5 процент болоо.

Байгша оной январь — март hаранuудта хүн зоной hуудал байдалые түлбэритэйгөөр хангалгын хэмжээн 9,4 миллиард түхэригтэ хүрөө гэхэ гү, али 1989 оной энэ үеынхиhөө 7 процентээр дээшэлээ.

Мүнгэ hомололгын бүхы зүйлнүүдэй ашаар дүн хамта 8 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай 125 мянга гаран квартира ашаглалгада оруулагдаа. Тэрэнь нёдондо жэлэй нэгэдэхи кварталайхиhaa 8 процентээр бага юм.

Республикын олохон хото городуудта, нютагуудта байгаалиие сахин хамгаалгын байдал орёо түбэгтэй байhаар. Зарим районуудта оршом тойронхи байгаалиие бузарлалгын хэмжээн үшөөл ехэ байhаар. Байгаалиие аршалан хамгаалгын зургаанууд оршон тойронхи байгаалиие бузарладаг зарим үйлэдбэриин хүдэлмэриие, тэрэ тоодо хоморой шухаг продукци гаргадаг үйлэдбэринүүдые зогсоохо баатай болобо.

1990 оной нэгэдэхи кварталда РСФСР-тэ 384,2 мянган гэмтэ ябадал гаргагдаа гэхэ гү, али нёдондо жэлэй энэ үеынхиhөө 17 процентээр үлүү ехэ байна. Эдэнэй 54 процентнь элирүүлэгдээ.

Гүрэнэй захилай, хэрэглэгшэдтэй тогтоогдоhон сэхэ холбооной ёhоор продукцяар хангаха талаар хэлсээтэ уялганууд промышленностьда 99 процент дүүргэгдээ, 1,2 миллиард түхэригэй продукци дутуу эльгээгдээ. (1989 оной нэгэдэхи кварталда тус тустаа 99,4 процент, 6,7 миллиард түхэриг болоhон байна).

Нёдондо жэлэй нэгэдэхи кварталтай сасуулхада, промышленна үйлэдбэриин юрэнхы хэмжээн 0,4 процентээр бага болоо. Энэл хугасаада сүүдхэдэ дунда зэргээр продукци бүтээлгэ 0,4 процентээр нэмэhэн байна (нёдондо жэлэй тус хугасаатай сасуулхада, байгша оной январь — мартда хүдэлмэриин нэгэ үдэрөөр бага байгаа).

Нёдондо жэлэй энэ хугасаатай сасуулхада, хэрэглэмжын эд хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэ («Б» бүлэг) 5,8 процентээр нэмэhэн, гэхэ зуура үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэ («А» бүлэг) 2,3 процентээр хороhон байна. Промышленностьда ажалай бүтээсэ 1,5 процент нэмээ.

Ашаглалгада оруулагдаhан предприятинуудые хэрэглэлгэ хангалтагүй байhан зандаа. Шэнэ объектнүүдэй гурбанай хоёр хубидань проектээр хараалагдаhан хүсэнүүд саг соогоо ашаглагданагүй.

Нёдондо жэлэй зохихо хугасаатай сасуулхада, түрүүшын кварталда республикын агропромышленна комплексдо мяха ба үндэгэ үйлэдбэрилгын хэмжээн бага болоо, парнигай ба теплицын овощ худалдалга нилээн хороо. Мяха ба үндэгэ үйлэдбэрилгын бага болоходо, тэдэниие худалдаха хэмжээн хороогдоо. Республикын нютагууд мал ба шубуу худалдалгые — 45, hү — 16, үндэгэ — 56 процент бага болгоо.

Ниитэ союзна жасада эдеэ хоолой зүйлнүүдые оруулха талаар түрүүшын кварталда тогтоогдоhон гүрэнэй захилые Россин Федераци дүүргээ. Гэхэтэй хамта, зарим нютагуудай журам сахидаггүй байhан дээрэhээ союзно-республиканска жасада 86 мянган тонно мяханай зүйлнүүд (17 процент) дутуу оруулагдажа, Холын Хойто зүгэй районуудай болон Россин промышленна түбүүдэй хүн зониие хангалгада муугаар нүлөөлөө.

Республикын булта шахуу нютагууд хабарай тарилга эхилэнхэй. Һүүлэй жэлнүүдтэ ажахынуудта ороохоной, овощой ургамалнуудай ба хартаабхын тарилгын талмайнууд хороогдоно.

Хабарай тарилгын хүдэлмэри үнгэргэхэдэнь ажахынуудта хэрэгтэй хүдөө ажахын олон янзын гол машинануудаар хангаха талаар хэлсээтэ уялганууд дүүргэгдээ. Минеральна үтэгжүүлгэнүүдээр хангалга 3,1 миллион тонно, избеосхын материалнуудаар — 6,7 миллион тонно болоо. Нёдондо жэлэй нэгэдэхи кварталтай сасуулхада, эдэ зүйлнүүдээр хангалга хороhон байна.

Агропромышленна комплексые, тэрэ тоодо хүдөө ажахые үйлэдбэриин хэлсээнүүдээр хангадаг hалбаринуудые хүгжөөлгэдэ hомололтын бүхы газарнуудhaa 5,3 миллиард түхэригэй капитальна hомололго ашаглагдаа гэхэ гү, али энэнь жэлэй лимидэй 15 процент болоно. Тэрэ тоодо РСФСР-эй Хара бэшэ хүрьhэтэй нютагуудта — 1,9 миллиард түхэриг ашаглагдаа.

Гүрэнэй капитальна hомололгын, предприятинууд болон эмхи зургаанууддай жасануудай мүнгөөр 11 миллиард шахуу түхэригэй гол фонднууд ашаглалгада оруулагдаа.

Гүрэнэй предприятинууд ба эмхи зургаанууд гүрэнэй бюджедhээ hомологдоhон 9 миллиардhaa дээшэ түхэриг (жэлдэ баталагдаhан лимидэй 18 процент), 11,5 миллиард түхэриг өөhэдынгөө мүнгэ (жэлэй хэмжээнэй 17 процент) хэрэглэhэн байгаа.

Хүдэлжэ байгаа предприятинуудай техникые hэльбэлгэдэ, шэнэдхэн заhалгада 4,9 миллиард түхэриг хэрэглэгдээ гэхэ гү, али энэнь 1989 оной январь — март hаранuудайхиhaa 2,4 процентээр ехэ болоно. Энэ зорилгоор хэгдэhэн капитальна hомололгонуудай ниитэ хэмжээнэй 85 процентнь предприятинууд ба эмхи зургаануудай өөhэдынь мүнгэн зөөри болоно.

1990 ондо гүрэнэй захилай 429 объектые ашаглалгада оруулха болзорнууд гол түлэб дүрбэдэхи кварталда хараалагданхай. 1989 ондо ашаглалгада оруулагдаха байhан 13 объект нэгэдэхи кварталда ашаглалгада оруулагдаа. Гүрэнэй захилай үйлэдбэриин предприятинуудые барилгада тогтоогдоhон капитальна hомололгонуудай лимит январь — март hаранuудта 10 процент, байгаали хамгаалгын объектнүүдтэ — 15 процентээр хэрэглэгдээ.

Республикын подрядна эмхи зургаанууд түрүүшын кварталда 13,7 миллиард түхэригэй хүдэлмэри хэбэ гэхэ гү, али энэнь жэлэй түсэбэй 24 процент болоно. Нёдондо жэлэй энэл хугасаатай сасуулхада, подрядна хүдэлмэриин хэмжээн 12 процент хоробо.

Түмэр замай транспортаар хүнүүдые зөөхэ талаар гүрэнэй захил 100,7 процент, авиационно — 104 процент дүүргэгдэбэ. Городуудта маршрутна автобусуудаар пассажирнуудые зөөжэ, олзо оршо абаха гүрэнэй захил 103 процент дүүргэгдэбэ. Транспорт дээрэ пассажирнуудые зөөлгын шанар hайжарнагүй. Транспортаар ашаа зөөхэ талаар байдал орёо хүшэр байжа, промышленна предприятинуудай хүдэлмэридэ hаад болоно, арадай хэрэглэмжын эд бараагаар хүн зониие хангаха талаар хүшэр байдал тохёолдуулна, материальна ба финансова горитой гээлтэ хоролтодо оруулна. Транспорт дээрэ гэнэ усалай гараха ябадал олошороо.

1990 оной нэгэдэхи кварталда РСФСР-тэ 9,7 миллиард түхэригэй эд бараан гадаадын худалдаа наймаанда гаргагдаа. Түүхэй эдүүд, материалнууд, түлишэ тэрэнэй ниитэ хэмжээнэй арбанай дүрбэн шахуу хубинь, тиихэдэ машина-техникын продукци оройдоол 20 процент болоно.

Республиканска ... предприятинууд ба эмхи ... гаанууд 371 миллион түхэр... продукци гадаадын худал... наймаанда гаргаа. Тэрэ тоо... Швецитэй, Финляндитай, Но... вегитэй, Японтой ба Хит... эрье ба хилэ шадар 14 милл... сн түхэригэй худалдаа наймаа... хэгдээ.

Гадаадын экономическа ... боо барисаанда хабаададаг ... гаран предприятинууд (РСФСР-... эй газар дээрэ 9 мянган пре... прияти бүридхэлдэ абтаа...) гадаадын партнернуудтай ... холбоо бэелүүлhэн байгаа. 19... оной нэгэдэхи кварталда тэд... нэр 94 миллион түхэригэй про... дукци гадаадын оронуудта ху... далдаhан, 145 миллион түхэр... гэй продукци гадаадhaa худал... дажа абаhан байна.

РСФСР-эй газар дээрэ ... хамтын предприяти гадаад... экономическа ажал ябуулга... хабаадана. Январь — март hара... нуудта тэдэнэр 25 миллион тү... хэригэй продукци гадаадhaa ху... далдаhан, 80 миллион түхэр... гэй продукци гадаадhaa ху... далдажа абаhан байгаа.

Гэхэтэй хамта нёдондо жэ... лэй энэл хугасаатай сасуулха... да, 1990 оной нэгэдэхи квар... талда РСФСР-тэ бүхы дээрээ ... гадаадын оронуудта эд бараа ... худалдалгын хэмжээн 2,6 про... центээр бага болоhон байна. РСФСР-эй арадай ажахыда та... хёолдоhон таарамжагүй бай... дал, Эсэгэ ороной машинанууд болон хэрэгсэл түхеэрэлгэнүү... дэй хангалтагүй байлга, зарим түүхэй эдүүдые гадаадhaa ту... далдалгын үнэ сэнгүүдэй доо... шолhон ябадал гадаадын эко... номическа ажал ябуулгые хү... жөөлгэдэ hаад болоно.

* * *

Экономикые социальна ш... лэлээр хүгжөөлгэдэ, финанс... ва ба эд хэрэглэмжын дэлгүүр... hайжаруулгада, бүхы ... нөөсэнүүдые ашаг үрэтэйгөөр ... хэрэглэлгэдэ, предприятину... дай ажахыгаа өөhэдөө мэдэжэ ... эрхилхын тула эрхэ нүхэсэлнүүд... дые байгуулгада, ажалша кол... лективүүдэй эдэбхи үүсхэл бо... лон харюусалгые дээшэлүүлгэ... дэ шэглүүлэгдэhэн экономиче... ска реформые бэелүүлгые түр... гэдхэхэ шухала гэжэ республи... кын социально-экономическа ... хүгжэлтын түрүүшын квартал... дүнгүүд гэршэлнэ.

(ТАСС).



…УРАШАГҮЙ МҮНХЭ ДУРАСХААЛ



ёрдохи шатын орденоор, хэдэн медальнуудаар шагнагдаhан Лариса Ивановна Тихоненко хөөрэнэ.

Илалтын hайндэртэ hүр hүлдэ болон. улаан тугууд Соведүүдэй талмай дээрэ намилзана, уряа лозунг, плакадууд харагдана. «Бурятгеология» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй байшангай нюур талада. «Хүндэтэ нүхэдүүд, hайндэрөөр!» гэhэн уряа лозунг, доронь бүмбэрсэг дэлхэй, эб найрамдалай hүлдэ болоно мүнхэжэhэн, ниидэжэ ябаhан гулабхаа... Газаа hэрюубтэр, hүниндөө орожо хоноhон бороогой hүүлээр секундын 14—20 метр хүсэтэйгөөр hалхилна. Тиигэбэ ябабашье, Илалтын hайндэрэй хүндэлэлдэ орден, медальнуудаа зүүhэн дайнай, партиин, ажалай ветеранууд, ажалшад, айлшад талмай дээрэ сугларанхай, hайндэрэй парад-жагсаалай болохо сагые хүлеэнэ, дайнай жэлнүүдтэ сугтаа алба хэhэн үүри нүхэд үнгэрhэн тэрэ холын сагые hанан, дурсан хөөрэлдэнэ, дайнай гал дүлэн соохоо бусажа ерэхэ хуби заяагүй байhан алдаhан унаhан нүхэдөө шаналан hанана.

Пролетариадай Агуухэ багша В. И. Ленинэй памятнигай дэргэдэхи трибуна дээрэ республикын хүтэлбэрилэгшэд, СССР-эй, РСФСР-эй Буряадай АССР-эй, нютагай Соведүүдэй арадай депутадууд, ветеранууд, айлшад. Трибунын урда тээхэнэ сэрэгэй гарнизоной духовой оркестр бии боложо, hайндэрэй угтамжын хүгжэм, дуун талмай дүүрэн hүр жабхалантайгаар зэдэлнэ.

...Улаан-Үдын гарнизоной сэрэгшэд hайндэрэй парад-жагсаал нээжэ, эндэ суглараагшадай анхарал татана. Түс парадые хүтэлбэрилэн ударидаhан офицер Н. Е. Макаров гарнизоной сэрэгшэдэй командалагшада hайндэрэй парад-жагсаалда хабаадагшадай суглараhан тухай элидхэнэ.

Нүхэр А. И. Николаев дайнай, партиин, ажалай ветерануудые Агуухэ Илалтын 45 жэлэй ойн баярай hайндэрөөр амаршалаад, РСФСР-эй арадай депутат, сэрэгэй алба хаагша А. В. Ковтуновто үгэ үгэнэ.

— Хүндэтэ манай ветеранууд, таанадай ашаар түйлэгдэhэн Агуухэ Илалтын үдэрөөр мүнөөдэр амаршалхыемни зүбшөөгыт. hүрөөтэ тэдэ жэлнүүдтэ болоhон дайн байлдаан соогуур фашис эзэмдэгшэдтэй тулалдажа гараhан таанад, ара талада эсэхэ, сусахые мэдэнгүй ажаллаhан үбгэд, хүгшэд, үхибүүд — бултадаа Илалтын үдэрые дүтэлүүлэлсэhэн гэзшэ. Эхэ орондомнай гай тодхор гашуудал асарhан дайн байлдаан дахин бү дабтагдаг лэ!— гэжэ нүхэр Ковтунов сугларагшадые Илалтын hайндэрөөр амаршалхадаа хэлэбэ.

hүүлээрнь дайнай ветеранuудай зүгhөө Польшын газар дайдые фашис дарлалтаhаа сүлөөлэлсэhэн Алдар Солын III шатын орденто, хоёр удаа «Шэн зоригой түлөө» медаляар шагнагдаhан, түүхын эрдэмэй доктор Г. Л. Санжиев, хотын залуу хүдэлмэришэдэй зүгhөө — Шэлэй заводой хүдэлмэришэн Сергей Яковлев, КПСС-эй горкомой секретарь Р. Р-Н. Хориноева талмай дээрэ сугларагшадые Илалтын hайндэрөөр амаршалба.

Энээнэй удаа сэрэгшын хубсаhа үмдэhэн хүбүүд, талмай дээрэ бии боложо, парад-жагсаал эхилнэ. Иигээд уран hайханай училищиин басагад гоё hайхан хатар наада харуулба.

Духовой оркестрэй аблан бүри hүрөөтэйгөөр талмай дээгүүр зэдэлнэ... Хүгжэмэй аялга доро нэгэ жэгдээр алхалhан сэрэгшэд, дайнай ветеранууд трибунын урдуур үнгэрбэ. Эдэнэр замаа үргэлжэлүүлэн, Илалтын проспектдэ ябажа, танкын хүшөөгэй дэргэдэ, баглаа сэсэгүүдые табиhан, ёhолон жагсаалан байна.

«Т-34» түхэлэй танк Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ сэрэгшэдэй ёhотой туhалагша, дайсадые hүнөөн айлгадаг техникэ байhан гээшэ. Мүнөө амгалан тайбан ажабайдал, ажаhуудалай үедэ гайхамшагта хуягта энэ танк мүнхэ дурасхаал болгогдон, манай хотын Илалтын проспектдэ табигданхай юм.

— Дайнай эхилhэн түрүүшын үдэрhөө хойшо үглөө, мүнөөгүй дайн дүүрэhэй гэжэ хүлеэдэг, найдадаг hэмди. Юуб гэхэдэ, урда тээнь зүүн зүгтэ — Хасан нуурай, Халхын-Голой, Баруун-хойно Финляндиин газар дээрэ болоhон дайн богони саг соо дүүрэдэг байгаа. Харин шунахайран оролон фашис эзэмдэгшэд бүхы Европын оронуудые үбдэг дээрэнь табижа, мэдэлдээ абаhан, дайлалдажа hураhан, бэлэдхэл hайнтай шолмонууд байгаа ха юм. Тиигэжэ аяар 4 жэл соо энэ дайн үргэлжэлхэдөө, хэды олон хүн зонийе хюдааб, хэды шэнээн ехэ зөөри hалгаагдааб? Тиихэдэ манай Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай басагад эсэхэ сусахые мэдэнгүй, хэдэн халаанда хүдэлжэ байгаад, фронт руу сэмбэ нэхэжэ эльгээдэг hэн. Энэмнай багашье hаа, Илалтын үдэрые дүтэлүүлэлсэhэн, бидэнэрэй оруулhан хубита мүн болоно,— гээд ажалай ветеран, «1941—1945 онуудай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай үедэ шэн габьяата ажалай түлөө» гэhэн медаляар шагнагдаhан А. Д. Батуева мэдүүлнэ.

Агуухэ hайндэрэй парад-жагсаалда хабаадагшад эндэhээ Улаан-Үдэ хотын ажалшадай амардаг, сэнгэдэг парк ошожо, найр зугаа дэлгээбэ. Эдэнэрэй парк соо ороходо, хэдэн газарта сэрэгшэдэй походно кухнинууд утаагаа бааюуланхай, эндэ ерэгшэдые халуун эдеэгээр хүндэлбэ.

Халуун эдеэнэй hүүлээр ветеранууд дахинаа жагсаалдаа зогсожо, үглөө, мүнөөгүй сэрэгэй албанда мордохоо байhан хүбүүдтэеэ уулзажа, холын газарта алба хэхэдээ, ахэ нүхэдтөөл адли үльгэр жэшээ харуулан, сэрэгшын хүнгэн бэшэ замые амжалтатайгаар дабажа бусахыень үнэн зүрхэнhөө хүсэhэн байна.



Агуухэ Илалтын hайндэртэ хабаадагшад болон хани нүхэрөө, ахэ дүүнэрээ, түрэлхидөө дайнай гал дүлэн соо алдажа, үншэрhэн олон тоото хүнүүд мүнхэ дурасхаал шэрээhэн оршон байдалда Илалтын 45 жэлэй ойе тэмдэглээ.

Бултанай мэдэhээр шуhата муухай дайн хэн хэндэмнайшье гуниг гашуудал асараа гээшэ. Мүнөө бидэнэр ехэ дайнhаа бусажа ерээгүй аха нүхэдтөө мүнхэ дурасхаалай хүшөө бодхооно, дайнhаа бусажа ерэхэ хуби заяагүй баатарай үхэлөөр унаhан эсэгэ, хүбүүд, аха дүүнэрээ хүлеэжэ hуудаг эжынэр, дүүнэртэ шаналалаа мэдүүлхэ ёhоороо мэдүүлнэбди.

Эртэ үглөөнhөө хойшо эхилhэн hайндэр үдэшэ орой болотор хотын үйлсэ, талмайнуудта боложо, hайндэрэй концерт, нааданууд үдэшэ орой болотор харуулагдаа.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.



ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Дайнай ветеранууд болон Улаан-Үдын гарнизоной сэрэгшэд парад-жагсаалда; Илалтын проспектдэхи Танкын хүшөөгэй дэргэдэ; Парад-жагсаалда хабаадаhан ажалшадые Совет Армиин офицер амаршална.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Буряадай АССР-эй Гүрэнэй шанда зуушалагдаа

«ШАГНАЖАЛ hУУХААР...»

БУРЯАДАЙ АССР-эй Гүрэнэй шанда зуушалагдаhан дуушадай, хүгжэмшэдэй концертнүүд Ленинэй орденто оперо, баледэй академическэ театрай тайзан дээрэ хойно хойноhоо боложо байна. Энэ цикл хадаа РСФСР-эй габьяата артистка Г. Шойдагбаева Буряадай АССР-эй арадай артист В. Бальжинимаев хоёрой концертээр майн 3-да нээгдэбэ.

Гүрэнэй шанда зуушалагдаад байхадаа, эдэ хоёр дуушад программаа hайса шэнэлжэ үрдеэ гэжэ гансата анхарагдаа.

Агуухэ ород композитор П. И. Чайковскиин түрэhөөр 150 жэлэй ой мүнөө жэлдэ гүйсэхэ гэжэ мэдээжэ. Тиимэhээ ЮНЕСКО-гэй шиидхэбэреэр 1990 он Чайковскиин жэл гэжэ соносхогдонхой бшуу. Энээн дээрэhээ агуу композиторай олон зохёолые дуушад программадаа оруулаа гэжэ ойлгосотой.

Энэ концертынгээ түрүүшын хубида Вячеслав Бальжинимаев П. И. Чайковскиин табан романсые hайнаар дуулаба. Онсолбол, «Гансал үгөөр хэлэдэг hаа», («Хотел в единое слово»), «Гургалдай» («Соловей»), «Сонхоёо нээгээб» («Растворил я окно»), «hарын сагаанаар энэ hүни»), («В эту лунную ночь»), «Уйдхар дүүрэн үдэрнүүдэй дунда» («Средь мрачных дней»). Үшөө С. А. Рахманиновай «Баhал гансаараа́б» («Я опять одинок»), «Хабарай hайрам» («Весенние воды») гэhэн романснуудые дуушан баhал гоёор гүйсэдхэбэ.

Галина Шойдагбаева концертын түрүүшын хубида классическа зургаан зохёол зүрхэндэ оротор дуулажа, альга ташалгаар үдэшэгдэhэн байна. Дж. Вердиин «Хуби заяанай хүсэн» гэжэ операhоо Леонорын арие итальян хэлэн дээрэ ирагуу гоёор дуулахыень шагнахадаа, бүри залуухан хаhадаа «Вердиин аялганууд» гэжэ уласхоорондын конкурсын лауреат болоhониинь эжэлүүдгүй hанагдаа hэн. Мүн П. И. Чайковскиин «Чародейка» гэжэ операhоо Худагын ариозо, Дж. Пуччиниин «Джанни Скикки» гэжэ операhоо Лауреттын арие итальян хэлэн дээрэ, тиихэдэ П. И. Чайковскиин «Би шамда юушье хэлэхэгүйб» гэhэн романс гоёор дуулажа баярлуулаа. Зүгөөр А. Верстовскиин «Утэлhэн эрэ» гэhэн романсые дуулахадаа, үбгэнөө голожо, залуу хүндэ дурлашаhан эхэнэрэй — А. С. Пушкинай оюун бэлигтэ гуурhан дороhоо мүндэлhэн цыган дангинын образые, тэрэнэй гал дүлэншүү ордоhото сэдьхэлые нюдэндэ тобойсо зураглажа, хүн зоной дурые дууhыень буляаба. «Үшөө!», «Гоё!!», «Браво!!!» гэжэ хүнүүд хашхаралдаа, тон халуунаар альга ташалдаа.

Тоосоото концертын хоёрдохи хубиие мүн лэ В. Бальжинимаев нээжэ, П. И. Чайковскиин «Елбэрэй хатан» гэжэ операhоо Германэй арие, Дж. Вердиин «Отелло» гэжэ операhоо Отеллын үхэл тухай сценэhээ ари итальян хэлэн дээрэ ордоhотой халуунаар дуулажа, зал соо hуугшадые баярлуулба.

Дж. Пуччиниин «Чио-Чио-сан» гэжэ операhоо Г. Шойдагбаева хоёр ари дуулаба: Баттерфляй хатанай түрүүшын ари, гадна хүбүүнтэеэ хахасалгын сценэ. Баттерфляй хатанай парти, манай дуушанай титим болонхой гэжэ мэдээжэ ха юм даа. Энэ хатанай эрхим образые харуулхын түлөө Японд зарлагдаhан уласхоорондын конкурсын лауреат болоhон алдартай hэмнай.

Саашань А. Андреевэй, Ю. Ирдынеевэй, С. Манжигеевэй дуунууд дуулагдаа. Тэдэзи соохоонь Н. Дамдиновай шүлэгөөр А. Андреевэй зохёоhон «Уулахан Барханайм орой дээгүүр», Г. Чимитовэй шүлэгүүдээр энэл композиторай найруулhан «Наhанай вальс», «Амараг гансам» гэжэ дуунууд Г. Шойдагбаевагай шэдитэ hайхан хоолойн ашаар хэлэшэгүй гоёор зэдэлжэ, зондо илангаа hайшаагдаба. Тиихэдэ Г. Чимитовэй үгэнүүдээр А. Андреевэй бэшэhэн «Сагаан-Уула» гэhэн дуу дуушад хоюулаа дуулаба. Энэ дуун анха түрүүшынхеэ гүйсэдхэгдэбэ гээшэ.

Дж. Вердиин «Травиата» гэжэ операhоо «Архиин дуун» гэжэ дуэт концертын түгэсхэлые шэмэглээ гэжэ тэмдэглэмээр.

Хоёр эдэ дуушадай концертдэ хүн зон ходоодоо олооро сугларлаг. Энэшье удаа театрай харалгын зал соо сүлөө hуури үгы hэн. Гүрэнэй шангай конкурсдо зуушалагдаhан хоёр дуушад үндэр шанда хүртэмөөр лэ байна гэжэ үнгэрэгшэ концерт үшөө дахин гэршэлбэл даа. Энэ талаар хүн зоной hанамжыешье асуухада, барандаа тиигэжэл баталха байна hэн. Зарим нүхэдэй hанамжые эндэ харуулая.

Х. Д. Дашиева, Ивалгын совхоз-техникумэй кадрнуудай таhагые даагша:

— Би Галина Шойдагбаева Вячеслав Бальжинимаев хоёрой искусствада үнинэй дурлаhан хүн гээшэб. Эдэ хоёр дуушадай концерт болохоо байна гэжэ дуулаал hаа, билет олдохо гү, али үгы гү гэжэ тархяа зобоонгүй, Доодо-Ивалгаhаа дарaжа ерэдэгби. Хайшаншье гэжэ hаань, концертдэ орожо hалахаш. Эдээнэй дуулахые шагнажал hуухаар. Заримдаа хүл дээрээ зогсоод шагнаха саг болодог. Республикын Гүрэнэй шанда хүртэхөөр болоhон дуушад ааб даа. Юундэ мүнөө хүрэтэр энэ шанда хүртөөдүй байгаа юм гэжэ гайхагшалби...

С. А. Цыренжапова, пенсионер, ажалай ветеран:

— Галина Шойдагбаевагай дуулладаг «Эжы» гэжэ гансаханшье дууе шагнахын тула театр руу hалиржа ерэхээр агша. Мүнөө энэ дуугаа дуулабашьегүй. Тиигээшье hаань, ондоо гоё дуунуудыень, классическа зохёолнуудые шагнажа жаргабабди. Вячеслав Бальжинимаевшье гоёор лэ дуулана даа. Юрэдөөл, эдэ хоёрнай суута «Ла-Скалада» дэмы стажировко гараагүй гэжэ харахаар. Гүрэнэй шан эдээндэ олгохоор ааб даа!

Ц. Пурэвдорж, МНР-эй Ажалай баатар, МНР-эй арадай артист-дуушан:

— Далай дээгүүр онгосоор ерээд, дам саашань найрта бууба, гэhэншүү, мүнөөдэр Улаан-Баатарhаа хүрьгэнтэеэ бууhан аад, иимэ гоё концертдэ гэнтэ тудашоолди. Баяртайбди. Хоюулан гоёор дуулана. Слава hайхан тенор хоолойтой дуушан ааб даа. Галя тухай хэлэлтэшьегүй. Дэлхэй дээрэ мэдээжэ болоhон дуушан гээшэ...

РСФСР-эй габьяата артистка, концертмейстер Дарима Линховоин, симфоническа оркестр, Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша В. Галсанов концертын амжалтада габьяатай байгаа гэжэ тэмдэглэе.

Ц. ЦЫРЕНОВА.

«БУРЯАД АЯЛГА ЗЭДЭЛЭГ ЛЭ!»

Республикымнай искусствын габьяата ажал ябуулагша, композитор С. С. Манжигеев «Хани барисаан» гэжэ увертюрынгээ, симфоническа оркестрэй гүйсэдхэхэ «Буряад хатар» гэжэ зохёолойнгоо түлөө Буряадай АССР-эй Гүрэнэй шанда зуушалагданхай.

Буряадай оперо, баледэй академическэ театрай ордон соо композиторай тоосоото концерт болоhон байна. Тэрэнэй hүүлэй үедэ бэшэhэн, мүн урдань бэшэгдэжэ, мэдээжэ болоhон дуунууд олоор концертын үедэ зэдэлээ. Концертэдэ театрай бэлигтэй дуушад булта хабаадаа гэжэ уридшалан мэдүүлхэ хэрэгтэй.

Энэ концерт «Буряад хатар» гэжэ зохёолоор нээгдээ hэн. Тэрэниие театрай оркестр наадаа. Оркестрые Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша, дирижер Валерий Галсанов ударидаба. Түрүүшынхеэ гүйсэдхэгдэhэн шэнэ дуунуудые нэн түрүүн дурдая. «Арадай зол жаргалтай» (үгэнь Д. Жалсараевай) гэжэ дуу Болот Бороев дуулаа hэн. Дугаржаб Дашиев «hаруул бодол» (үгэнь Д. Улзытуевай) гэжэ шэнэ дуунтай сугларагшадые танилсуулба. Г. Чимитовэй үгэ дээрэ бэшэгдэhэн «Үдэр бүри хүлеэнэб», «Хабарай вальс» гэhэн дуунуудые Лидия Галсанова дуулаа.

Энээнhээ гадна композиторай үнинэй, олоной зүрхэ татаhан дуунууд энэ үдэшэ зэдэлээ гэжэ хэлэгдээ hэн. Жэшээлбэл, «Ленин тухай дуун», «Улаан-Үдэ» (үгэнүүдынь Ц. Галсановай) гэжэ дуунуудые Дугаржаб Дашиев дуулаhан байна. «Шамханда» гэжэ дуу Вячеслав Бальжинимаев, «Дэлхэй миниин альган дээр» гэжэ дуу Ким Базарсадаев гүйсэдхөө. Дурсагдагша артистнуудhаа гадна Григорий Багадаев, Виктория Базарова, Галина Шойдагбаева гэгшэд «Энхэ тайбан» (үгэнь Ц. Жимбиевэй), «Эдир наhан» (үгэнь Г. Чимитовэй), «Басаганай дуун» (үгэнь Ц. Галсановай), «Яруу-на» (үгэнь Ш.-С. Бадлуевай), «Жэргэмэл» (үгэнь В. Лубсановай) гэжэ дуунуудые гоёор зэдэлүүлээ hэн.

Дуунуудhаа гадна композиторай ехэ зохёолнууд мүн гүйсэдхэгдэhэн байна. Д. Жалсараевай үгэ дээрэ бэшэгдэhэн «Алдалан унагшадай дурасхаалда» гэжэ кантатаhаа «Хүшөөгэй дуун» гэhэн хэhэгые Григорий Багадаев дуулаа hэн. Арадай дуунуудай аялгаар бэшэгдэhэн сюитэhээ хоёр хуби симфоническа оркестр гүйсэдхэбэ. Республикын Гүрэнэй шанда зуушалалгада табигдаhан «Хани барисаан» гэжэ увертюрэ мүн олоной анхаралда дурадхагдаа.

Театрай артистнартай сугтаа концертэдэ 1-дэхи интернат hургуулиин hурагшад (хүтэлбэрилэгшэнь Дарима Кондакова) хабаадажа, «Хонхо сэсэг» (үгэнь Ц. Жимбиевэй), «Табан хурган» (үгэнь Г. Чимитовэй) гэжэ дуунуудые зохидхоноор дуулаад, бултанда hайшаагдаа hэн.

Концертын дундахи забhарлалай үедэ Сергей Степанович Манжигеевтэй уулзажа, зохёохы ажал тухайнь хөөрэлдэбэбди.

1962 ондо консерватори дүүргэhэнhөө хойшо композитор үнгэрhэн гушаад жэлэй туршада үрэ түгэсөөр хүдэлжэ байнхай. Эдэ жэлнүүдтэ хэдэн ехэ зохёолнууд бэшэгдэнхэй.

Композитор ниитын болон багшалхы ехэ хүдэлмэри ябуулдаг. Улаан-Үдын хүгжэмэй училищида багшалха зуураа бэлигтэй бэрхэ хүгжэмшэдые олоор hургажа байдаг юм. hурагшадайнь дундаhаа композиторнууд Юрий Ирдынеев, Владимир Дамбаев, Владлен Пантаев, Анатолий Андреев, Галина Батуева, хүгжэм шэнжэлэгшэд-эрдэмтэд В. Лазарева, Н. Цибудеева, Л. Башкуева гэгшэдэй нэрэнүүдые дурдахада болохо.

Мүнөө үеынь хэжэ байhан ажал хүдэлмэри тухайнь асуухадамни, Сергей Степанович иигэжэ харюусаа hэн:

— Симфоническа поэмэ бэшэжэ байнхайб. Гадна буряад арадай инструментнүүдэй оркестрэй наадаха зохёолнуудые таhалгаряагүй бэшэнэб. Эндэ ехэ хүшэр байдал тогтонхой гэхэ хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, буряад инструментнүүд дээрэ, жэшээнь, хуур, чаанза дээрэ наадаха үндэhэн зохёолнууд тон үсөөн ха юм. Мүнөө имагтал монгол аялга хүгжэм гүйсэдхэгдэдэг бшуу. Энэ талаар өөрынгөө нэмэри хубитые зааатагүй оруулха ёhотойб гэжэ hанагшаб.

Д. ДАМБАЕВ.

ХИЛЫН СААНАhАА
ТАСС · АПН

ИЛАЛТЫН hАЙНДЭРЫЕ ТҮБИ ДЭЛХЭЙ ТЭМДЭГЛЭБЭ

ВАРШАВА. Гитлеровскэ фашизмые бута сохижо, түйлаhан Илалтын 45 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Эхэ ороной эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлдэ баатарай үхэлөөр унаhан Польшын сэрэгшэдэй дурасхаалда зорюулагдаhан патриотическо-шажанай ёhолол Щецин хото шадархи Секертэхи сэрэгшэдэй хүүр дээрэ болобо. Польшын Республикын президент В. Ярузельский дурсагдаба. Эндэ хүдөөлүүлэгдэhэн 2 мянган солдадууд болон офицернүүдэй хүүр дээрэ веногууд, баглаа сэсэгүүд табигдаhан байгаа.

ПРАГА. Чехословакиие сүлөөлхын түлөө байлдаанuудта хабаадаhан хани харилсаата арминуудай сэрэгшэдтэ, совет солдадуудта зорюулагдажа, Ольшанска хүүр дээрэ бодхоогдоhон хүшөөнүүдэй дэргэдэ ЧСФР-эй президент В. Гавел веногуудые табиба. Совет сэрэгшэдэй хүүрнүүд дээрэ, Советскэ Союзай маршал И. С. Коневто бодхоогдоhон хүшөөгэй дэргэдэ веногууд, баглаа сэсэгүүд мүн лэ табигдаhан байгаа. 1945 оной майн 9-дэ Чехословакиин ниислэл хото руу түрүүлэн ороhон 23-дахи номертой домог суута танкын хүшөөгэй табсангай дэргэдэ баглаа сэсэгүүд табигдаhан байна.

БРАТИСЛАВА. Словакиин национальна Соведэй түрүүлэгшэ Р. Шустер, Словакиин Республикын правительствын Түрүүлэгшэ М. Чич, политическэ партинуудай ба хүдэлөөнүүдэй, олониитын, совет эмхинүүдэй түлөөлэгшэд Славин гүбээ дээрэ сүлөөлэгшэ-совет сэрэгшэдтэ бодхоогдоhон хүшөөгэй хаяада веногуудые табиба.

Зүүн Словакиин областиин захиргаанай түб Кошица хотодо совет сэрэгшэдтэ бодхоогдоhон хүшөөнүүдэй дэргэдэ веногууд, баглаа сэсэгүүд табигдаhан байгаа.

БЕЛГРАД. Гитлеровскэ фашизмые илаhаар 45-дахи жэлэй ойн хүндэлэлдэ энэ хотые сүлөөлхын түлөө байлдаануудта баатарай үхэлөөр унаhан совет ба югослав сэрэгшэдэй мүнхэлэлгын хүүр дээрэ веногууд табигдаа.

Югославиин ниислэл хотын Скупщинын түрүүлэгшэ М. Үнкович, сэрэгэй комендант генерал-майор М. Груич, олониитын түлөөлэгшэд энэ ёhололдо хабаадаба.

Югославиин 11 хото болон hуурин тосхондо совет сэрэгшэдэй аха дүүгэй хүүрнүүд дээрэ веногууд, баглаа сэсэгүүд табигдаhан байха юм.

БУХАРЕСТ. Илалтын 45 жэлэй ойтой дашарамдуулан, фашизмhаа Румыниие сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ унаhан совет сэрэгшэдтэ бодхоогдоhон хүшөөгэй дэргэдэ веногууд, сэсэгүүд табигдаба.

Национальна эблэрэлгын саг зуурын соведэй түрүүлэгшын орлогшо И. Мынзату, премьер-министрэй орлогшо М. Дрэгэнеску, национальна оборонын министр генерал-полковник В. Стэнкулеску, дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор веногуудые табиhан байгаа.

ТОЛИ



«ДАЙСАНҺАА СҮЛӨӨЛЭН ЯБАХАДАА...»

Эсэгэ оронoо хамгаалгын Агууехэ дайнай Илалтын 45 жэлэй ой хаа хаанагүй үргэнөөр тэмдэглэгдэбэ. Майн 9-нэй алдарта үдэр Улаан-Үдын манай үйлсэ талмайнуудаар улад зоной олоороо хабаадалгатай баярай жагсаалнууд үнгэргэгдөө. 45 жэлэй саана дүрбэ, табан жэлдэ үргэлжэлhэн гани ехэ тулалдаануудта хабаадалсаhан солото фронтовигууд ордон, медальнуудаа зүүнхэй, хүгжэм дуунай, хүнгэн маршын аялга доро Советүүдэй талмайhаа Илалтын паркые хотын түбэй соёлой болон амаралтын парк түшэн зоробо hэн. Тэдэнэй зэргэдэ дайнай хүшэр жэлнүүдтэ ажал хэрэгэй жолоо бахим барижа, илалтые оёортолhон ажалай ветеранууд олон ябаа. Тэрэ бүгэдые хүндэмүүшэр хүрэхэлэн шэнэ үеын залуу наhатан алхамаа жэгдэ тэгшэ гаралсаа, аялга дуугаараа үргэн, үдэшэн ябалсаа. Юрэдөөл энэ жагсаалда хабаадалсаhан хүн бүхэн дайнда ябаhан дүтэлнөө, нютагайнгаа ехэ зониие үшөө дахин дурсан, хүндэлэн сэдьхэжэ ябаа.

Түбэй паркын талмайнуудаар табигдаhан дайнай үеын, мүнөө сагай сэрэгэй техникын хэрэгсэлнүүд болохо пушка, бронетранспортернууд дээгүүр үхибүүд олоороо эгсэжэ, hонирхон наадаа. Арбаад шахуу багашуу пушкын сэмгые эсэлжэ hуугаад, бэшэдынь тэрэнэй оньhые мушхажа дүүжэндүүлэн хүхеэнэ. Табяад жэлэй саана, дэлхэйн хоёрдохи дайнай дариин утаагаар лэбшэhэн гимнастеркотой бусаhан сэрэгшэд, ажалай ветеранууд, мүн залуушуулшье эдэ бүгэдые адаглан, энэрхы сэдьхэлhээ уяржа, амгалан тэнюун шэнэ сагай мон-дожа байhанда этигэн баясадаг янзатай.

Илалтын 45 жэлэй ойн урдахануур Буряадай алдарта уран зохёолшод Жамсо Тумунов, Нэмжил Балдано болон Константин Брянский гэгшэдэй үрдэнь Улаан-Үдэ хотодо ажаhуудаг hэн гэрнүүдэй ханада дурасхаалай самбарнууд баяр ёhололой оршон байдалда хадагдаба гэжэ мэдээсэхэ hэмди. Дайнай фронтнууд дээрэ ото hэтэ ябажа, Зүүн Пруссиин Кенигсбергые абалсаад, Прагые сүлөөлэлсэhэн Жамсо Тумунов, мүн Буряадай ардай уран зохёолшо Нэмжил Балдановой зохёохы намтарнуудые уншагшад тобшо тэдэгээр hануулдаа байна. Харин мүнөө дайнhаа бусаагүй поэт Константин Гаврилович Брянский тухай дурсаха дуран хүрэнэ.

Константин Брянский 1910 ондо Иволгын аймагай Хүйтэн-Булаг hууринда түрэhэн байгаа. Баа наhандаа эхэ, эсэгэгүй болоhон ... 1926 ондо 16-тайхан хүбүүн Доодо-Жэрэмэй сельсоведэй секретаряар ажалайнгаа намтар эхилhэн байгаа. Удаань Кабанскын районой сельпогой тоо бүридхэгшөөр, тэрэл нютагай эд хэрэглэгшэдэй союзай бухгалтераар ажаллаа.

Шэнэ сагай, шэнэ ажабайдалай байгуулалтаар урмашан hонирхоhон хүбүүн эрдэм мэдэсээ улам дээшэлүүлхэ зорилготойгоор эхэ юумэ уншадаг, түүсэй литератураа шудалдаг байгаа. Тэрэ мэтын ашаар Бабунтын район эльгээгдэжэ, тэндэхи районо газетэдэ хэрэг ... 19-тэйдөө партиин зэргэдэ абтаа hэн.

Аймагай газетэнүүдэй редакторнуудаар ... «Улаан Баунт» газетын редакцие толгойлбо. Ангуушад болон алташадай ажал хэрэгээр урда сагhаа суурхаhан Баунтын районой ажалшадтай, тэндэхи үндэhэн hэатанай шэнэ ёhоной харилсаануудые ту-хай залуу журналист hонирхолтой материалнуудые газетэдээ хэблэжэ, уншагшадайнгаа ... урма баяр үргэдэг hэн.

Уран баян, тоо хэлэтэй журналист Константин Брянский уданшьгүй «Бурят-Монголой комсомолец» газетын редактораар томилогдоо ажаллаба. Эндэшье республикынгаа ажабайдалые hайнаар мэдэрhэн, шанжэлhэн журналист Буряад Монголой АССР-тэхи ТАСС-ай корреспондентээр томилогдоо бэлээ. Дайнай эхилхын урда тэрэ ажалай hайн хүрэжэ ябахадаа уянгата шүлэгүүдые эршэмтэйгээр бэшэжэ, СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной гэшүүн болоо hэн. Мүн тэрэл үеэр партиин обкомдо ажаллаа hэн. Дайнай эхилхэдэ hайн дураараа фронт мордожо, политрук зиндаатай, ахалагша лейтенант нэрэ зэргэтэй Константин Брянский 1943 ондо хүшэр шанга байлдаанда хүндөөр шархатажа наhа барахан байгаа.

Константин Брянскиин сэхэ дайнай газарта бэшэhэн шүлэгүүдэй хэблэжэ, ... «Эхэ оронойм соло» (1942), «Эгүүридэ мүнхэ» (1943) болгогдон Буряадай номой хэблэлээр хойно хойноhоо гаргагдаhан байна.

Сагаахан конверттэй
Сарюухан бэшэгүүд
Сэдьхэлэй эрмэлзэл,
Сэжэын баярые
Аяар холоhоо
Асаран ерэнэл,
Түүлгэн аадарhаа
Тогтонгүй ерэhэн,
Үнэтэ hубаhатал,
Улхеэтэй үгэнүүдые
Хүсэтэй зоригтой
Дайшалха нүхэр,
Хүлеэhэн сэрэгшэдэ
Хүргэжэ шадаа,—

гээд поэт «Бэшэгүүдэ» гэжэ уянгата шүлэг соогоо дурдаhан байдаг. (Чимит Цыдендамбаевай оршуулга). Мүн лэ айраа холо Байгалай үнэмэ үлэжэ, Улаан-Үдэ хотодоо ажаллажа, ашата хүбүүдэ үргэжэ байhан инаг хайрата амарагтаа зорюулhан «Дуугаа намдаа бэлэглыш» гэжэ шүлэгынь hонирхолтой юм.

Дайда hайхан нютагуудаа
Дайсанhаа сүлөөлэн
ябахадаа,
Хонгёо hонор дууешни
Хододоо дуулан ябахалби,—

гэжэ амараг гансынгаа дуратай аялга дуугаар үрэ зүрхэеэ жэгнүүлэн ябахые хүсэдэг байгаал.

Поэдэй хани нүхэр Клавдия Ивановна Брянская Байгалай хажуудахи нютагай, мүнөө 79 наhатай, хүнгэн сарюун зандаа. Нүхэрэйнгөө дайнда мордоhонhоо хойшо дүрбэн үхибүүдээ гансаараа хүмүүжүүлжэ, ажабайдалайнь замда гаргаа юм. Тиин ехэ хүбүүниинь — Константин Константинович Брянский Киевэй консерваторие амжалтатайгаар дүүргээд, олон жэлдэ Красноярск хотодо хизаарай филармониин ахамад дирижёроор ажаллана. Светлана Брянская инженер-экономист, Эльвира мүн лэ дээдэ hургуули дүүргэhэн инженер мэргэжэлтэй Шэтэ хотодо ажаллана.

Дурсагдагша аха, дүүнэрэй эгээл дүүнь болохо Станислав Константинович Брянский 1939 оной Туулай жэлдэ түрэhэн, Улаан-Үдэдөө эхин hургуули дүүргээд, Казань хотодо Суворовско училищида hуража гараhанай удаа Морис Торезэй нэрэмжэтэ Москвадахи хари хэлэнүүдэй дээдэ hургуулиин математическа машинна оршуулгын факультет дүүргэжэ, «прикладной лингвистикэ ба француз хэлэн» гэhэн мэргэжэлтэ болоно бусаа hэн. Тиимэhээ Станислав Константинович романска бүлэг хэлэнүүдhээ иланга франц хэлэ эрхимээр шудалhан мэргэжэлтэ инженер болоно. Тэрэ мүнөө Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводто ажаллаа.

Станислав Брянский СССР-эй арадай артист, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат байhан Гомбо Цыдынжаповые хүргэн юм. Тэрэнэй басаган Наталья Станиславовна Липецкэ багшанарай институтда hуража байна. ... хүбүүниинь Совет Армиин албанда ябана. Станислав Константиновичай хани нүхэр Дарису Гомбоевна Цыдынжапова Одессэ хотын политехническэ институт дүүргэжэ, автоматика ба телемеханикаар мэргэжэлтэ болоhон байгаа. Мүнөө Дарису Гомбоевна Улаан-Үдын кооперативна техникумдэ «үйлэдбэриин процессүүдые автоматизацилга» гэhэн хэшээл заадаг юм.

Константин Гаврилович Брянскиин аша. зээнэр олон даа. Тэдэнэр үбгэн аба, нагаса аба болохо Константин Гавриловичые хүгшэн эжы, нагаса эжы болохо Клавдия Ивановнагай, мүн ехэ нагаса Константин Константиновичай дурсаhан хөөрэлдөөнүүдhээ, тиихэдэ табяад жэлэй саадахи шарлаhан фото-зурагуудhаал мэдэхэ ха юм даа. «Модоной үндэhэн газар доогуур, хүнэй үндэhэн газар дээгүүр» гэhэн урданай үгэ бии ааб даа. Константин Гаврилович Брянскиин табиhан, сахиhан сэрэгhээ, дээрэ дурсагдаhанай ёhoop ,эсэгынгээ нэрэ дээрэ үргэhэн, угайнгаа hүбэлгэн залаа үе сагайнгаа эрилтээр хүгжөөжэ, барандаа дээдэ hургуулиин эрдэм бэшэгтэй болоод, ажабайдалайнгаа үргэн харгыда гараhан. үри хүүгэдыень толгой тоолон дурдабабди. Хүндэтэ эхэ Клавдия Ивановна хадаа дайн дажарвй хүшэр хүндэ сагуудта, мүн хойто тээньшье хүүгэдэй саадай хүмүүжүүлэгшэ - хүтэлбэрилэгшөөр хүдэлжэ ябахадаа үхибүүдээ үнэн сэхээр, ажал, hуралсалдань орoлдосотой нягтаар hуралжа, тэдэнэйэгээ ажабайдалай урагшатай замай эхи табиhан байгаа.

...Дайнай урда тээхэн уран шүлэгүүдээ эрэшэмэйгээр бэшэжэ эхилhэн бэлигтэ поэт Константин Брянскиин зохёолнууд сагаа үргэнөөр танилсаха байгаа. ... мүнхэлhэн мрамор самбар нээлгэ ... Буряадай Уран зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшэ Николай Дамдинов «поэдэй дуун таhалдаагүй, ойрын сагта тэрэнэй ... хан хэблэгдэhэн хоёр ном ниитэлэгдэжэ гаргагдаха байха» гээ бэлэй.

Б. ЖАНЧИПОВ,
манай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: К. Г. БРЯНСКИИН ажаhууhан Улаан-Үдэ хотын Куйбышевай нэрэмжэтэ үйлсын 28-дахи гэртэ хадагдаhан самбар; поэдэй хүбүүн инженер-электроник Станислав Константинович БРЯНСКИЙ үгэ хэлэжэ байна.

С. БАЛДУЕВАЙ зураг.



Ч-Р. Н. НАМЖИЛОВ



Поэт, оршуулгашан, журналист, РСФСР-эй соёлой габьяата худэлмэрилэгшэ Чимит-Рэгзэн Намжилович Намжилов хүндөөр үбшэлhэнэй hүүлээр майн 9-дэ наhа бараба.

Тэрэ Агын автономито округой Узоонэй сельсоведэй Жэбхээhэн нютагта 1926 ондо түрэhэн байгаа. 1948 ондо Буряадай багшанарай институтда оробо. Тэндэ hураха зуураа, «Буряад үнэн» газетэдэ хүдэлөө. Институт дүүргэhэнэй hүүлээр таhагые даадаг болоо hэн.

Табяад онуудай эсэстэ—жараад онуудай эхеэр Ч-Р. Намжилов «Байгал» журналай ахамад редакторай орлогшо ба ахамад редактор байгаа. 1967—1972 онуудта тэрэ Монголой Арадай Республикада ТАСС-ай отделениие даажа ябаа.

Телевидени болон радио дамжуулгын талаар республикын комитедтэ, мүн Буряадай номой хэблэлдэ ахамад редактораар хүдэлhэн байна. 1981 ондо Буряадай Уран зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшын орлогшоор томилогдоод, табан жэлэй туршада энэ тушаалда ябаа. Буряадай уран зохёолшодой X съезд дээрэ (1989 он) шалгалтын комиссиин түрүүлэгшээр hунгагдаа. СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной гэшүүн, коммунист Ч-Р. Намжилов бүхы хүсэ шадалаа буряад совет литература хүгжөөхэ хэрэгтэ зорюулдаг hэн.

Ч-Р. Намжиловай шүлэгүүдэй түрүүшын ном («Сэлмэг үдэр») 1952 ондо барлагдан гараа hэн. Удаадахи жэлнүүдтэ «Талын булаг», «Алтан үлгы», «Ташкентын дэбтэр», «Арбан табанай ...

Л. В. Потапов, С. Н. Булдаев, ...шеев, Л. Ч. Нимаева, Н. А. Розанов, ... Тимашов, П. А. Чукреев, В. П. Грехов, ... Цыремпилов, А. С. Бакиов, Н. Г. ...раев, Ц. А. Жимбиев, В. Ц. Найданов, ... Цырендоржиев, Б. О. Цырендашиев.

Буряадай Уран зохёолшодой ба Журналистнуудай ... нууд, «Буряад үнэн» газетын болон «Байгал» журналай редакцинууд, Буряадай Соёлой министерство, Телевидени болон радио дамжуулгын талаар республикын ... Буряадай номой хэблэл поэт, журналист, РСФСР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ

НАМЖИЛОВ
Чимит-Рэгзэн Намжилович

наhа бараhан тухай мэдээсээд, түрэлхидтэнь ... гүнзэгы шаналал гашуудалаа мэдүүлнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ
Мүнөөдэрэй номерто

КПСС-эй Платформын болон Уставай проектнүүдые зүбшэн хэлсэнэбди, гэhэн гаршаг доро коммунистнуудай хэлэhэн hанамжа, дурадхалнууд үгтөө. Мүн хабарай тараалан дээрээhээ мэдээсэлнүүд, гадна газар hайжаруулха габшагай хоёр hарын ябаса тухай материалнууд толилогдоо.

Манай республикаhаа ...

СПОРТЛОТО

1990 оной майн 6-да үнгэргэгдэhэн 18-дахи тиражай дүнгүүдые «Союзспортлото» нэгэдэл согсолбо.

«45-hаа 6-ень тааха спортлото»: 1.283 015 билет ороо. Зургаан номер хэншье таабагүй, табан номер (23 карточка) таагшад—2.196 түхэриг, дүрбэн номер (1.032 карточка) таагшад—1055 түхэриг, гурбан номер (21.295 карточка) тааhан хүнүүд 4 түхэриг абаха байна.

НАМСАРАЕВАЙ УНШАЛГАНУУД

Хэнэйшье мэдэhээр, Буряадай литературын үндэhэ hуури табигша, суута уран зохёолшо Хоца Намсараевай түрэhөөр 100 жэлэй алтан ойе манай республикын олониитэ 1989 оной май hара соо үргэнөөр тэмдэглээ hэн. Тиигээд Хоца Намсараевай түрэhэн нютаг — Хэжэнгын Эдэрмэг тосхондо музей нээгдэhэн, баярай суглаан болоhон юм.

Һаяхан Улаан-Үдэ хотодохи Уран зохёолой музейе даагша Алевтина Васильевна Басаева, түс музейн научна ахалагша хүдэлмэрилэгшэ Саран-Гэрэл Сультимовна Гунгарова, мүн научна хүдэлмэрилэгшэ Ольга Ампиловна Батомункуева, тиихэдэ Түрхын музейн научна ахалагша хүдэлмэрилэгшэ Бэлигма Дашиевна Чимитдоржина, уран зохёолшод Цэрэн Раднаевич Галанов, Георгий Цыренович Дашабылов гэгшэд жэл бүхэндэ заншалта болохоор хараалагдаhан Намсараевай уншалгануудта хабаадаба.

Эдэрмэг тосхоной тэгэндэ ербын харагдаhан, Зүүн зүгэй маягаар баригдаhан оройтой тэбхэр аад, үндэр гэр харгы замаартшье ябаhан хүн зоной анхарал татана.

Музейн уужам hаруул гэртэ оронобди. Үүдэ орохоhоо эхилээд, урдын буряадуудай ажаhуудалтай танилсанабди. Хоца Намсараевай залуу наhан, багшалха үеынь ажалые харуулhан олон тоото экспонадууд тон hонирхолтой.

Буряадай уран зохёолой үндэhэ hуури табигшын түрүүшын номуудые, бүтээлнүүдэйнь толилогдоhон газетэ, журналнуудые үзэжэ ябахада, хүнгэн бэшэхэн зам гаталhан хүнэй наhанай харгы эли тодоор харагдана.

Хоца Намсараевай зохёолоо бэшэдэг байhан стол, дэбтэрнүүдынь, гуурhаниинь, лагбаниинь, хадагалжа ябаhан номуудынь харахада, тэрэ үеын гайхамшагта оршон байдал эндэ мэдэрэгдэнэ.

Үнгэрэгшэ жэлэй майн 21-нэй үдэрhөө эхилhэн «Дурасхал, hанамжануудай дэбтэр» эндэ бии. Х. Намсараевай түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаhан бүхэсоюзна конференцидэ Эхэ оронoймнай зүг бүхэнhөө ерэhэн айлшадай hанамжа, дурадхалнууд угаа hонин. Айлшадай дээбаряар Москва хотын түлөөлэгшэ Н. Воробьева баяр баясхалангаа музейдэ хүргэжэ, гараа табиhан байна. Мүн республикымнай районуудhаа ерэhэн делегацинууд эндэ дурадхалаа бэшээ. Монголой Арадай Республикаhаа ерэhэн айлшадай, Хитадай уран зохёолшодой hанамжанууд олоной анхарал татана. Агын, Усть-Ордын автономито округуудhаа ерэжэ, эндэ орожо гараhан хүнүүдэй hанамжа, дурадхалнууд мүн лэ hонин. Жэшээлхэдэ, Агын округой Табтаанай, Шандали нютагуудhаа ерэhэн нүхэд хэдэн жэлэй саана тэндэ нээгдэhэн Жамсо Тумуновай нэрэмжэтэ музейдэ ошохыень урина.

Энэ музей соогуур ябахада, hайнаар шэмэглэгдэжэ табигдаhан экспонадуудые hонирхоходоо, Эдэрмэг тосхоной түүхые баhал мэдэжэ абанабди. Гушаад ондо «Манай зам» гэhэн коммуна эндэ байгуулагдаhан юм. Ажахын эдэбхитэй эмхидхэгшэдэй нэгэн Хоца Намсараев байhан гэжэ эндэhээл ойлгонобди.

1930 оной намар Леоновка, Вознесеновкэ тосхонуудай бандит этэгээдүүдэй буhалгаанай үедэ Эдэрмэгэй коммунын зургаан хүн дайсадта алуулhан юм. Эдэ хэд бэ гэхэдэ, коммунын түрүүлэгшэ Лүндэб Цыденов, коммунын гэшүүн Пылжит Найданова, багша Рабдан Цыремпилов, пионер Цыден-Дамба Найданов, мүн коммунын гэшүүд Очир Бадмаев, Гарма Дылыков гэгшэд болоно.

Һүүлдэнь энэ коммуна колхоз боложо, «Зургаанай зам» гэжэ нэрэтэй байhан юм. Мүнөөшье болотор Хэжэнгын хүн зон Эдэрмэг тосхоние «Зургаан» гэжэ нэрлэhэн зандаа.

Республикын Уран зохёолой музейн хүдэлмэрилэгшэд Хоца Намсараевай творчествын онсо шэнжэнүүд тухай тэмдэглэбэ. Мүн уран зохёолшод Ц. Галанов, Г. Дашабылов гэгшэд Х. Намсараевай үлээhэн бүтээлнүүд тухай мүн лэ хөөрэжэ үгэбэ.

Һүүлээрнь Дээдэ-Хэжэнгын дунда, эндэхи хүгжэмэй hургуулинуудай шабинар Х. Намсараевай шүлэгүүдые, рассказуудые сээжээр уншаа, мүн лэ hонирхолтой концерт табяа.

Оройдоол нэгэ наhатай болоhон энэ музейн мүнөө иигэжэ хүдэлжэ байhаниинь hайшаамаар. Музейе даагша, дайнай болон ажалай ветеран Цырен Базарович Золтоевой габьяа эндэ нилээд ехэ юм. Энэл хүнэй оролдолгоор эдэ бүхы экспонадууд суглуулагдаа, тэрэнэй хүтэлбэри доро шэмэглэгдээ юм.

Уран зохёолшод энэ музейдэ бэлэг бариба. Энэнь юуб гэхэдэ, «Буряадай уран зохёолшод» гэhэн 70 гаран фото-зурагуудтай зузаан альбом болоно. Тэрэнэй гадарай досоо талада иигэжэ бэшээтэй: «Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ музейдэ «Байгал» журналай редакциhаа».

Мүн Уран зохёолой музейн хүдэлмэрилэгшэд Х. Намсараевта бэлэглэгдэhэн, олон зохёолшодой гар табилгатай номуудые бэлэглэбэ.

Иимэ уншалганууд, уулзалганууд ходо боложол байг лэ гэжэ үнэн зүрхэ сэдьхэлhээ үреэмээр даа!

Г. ТОГОЛОЕВ.
Хэжэнгын район.

СЭСЭН МЭРГЭН ҮГЭНҮҮДҺЭЭ

1. Абынгаа байхада,
хүнтэй танилса,
Агтын байхада, газар үзэ.
2. Шадалаа бараhан элжэгэн
Эжэлээ дахажа хүсэхэгүй.
3. Ааша муутай үгэдөө унаха,
Авшатай морин нүхэндэ
унаха.
4. Азаргагүй адуун
hүрэг боложо шадахагүй,
Удамаршагүй галуун
Зэлэ татажа шадахагүй.
5. Ажал хэжэ хүн болодог,
Арые дабажа хүлэг болодог.
6. Аймхай хүндэ
Аргалшье хүдэлхэ.
7. Амталангүй эдибэл,
Араанда шэнгэхэгүй.
Алта мүнгэ эдлэбэл,
Бэедэ няалдахагүй.
8. Арбай тараан уhа даадаг,
Абын хүбүүн үгэ даадаг.
9. Арсаланай ааша
Хамагта таарахагүй,
Шонын хэрэлдээшэ
Шаазгайда таарахагүй.
10. Арсаланай хэрхирээнhээ
Жэжэ амитан hүгэдэхэ.
11. Аршалбал, амитанда
туhатай,
Арьбалбал, эзэндэ туhатай.
12. Аягын харюу — үдэртөө,
Агтын харюу — жэлдээ.
13. Багаhаа залхуурбал,
Наhандаа залхуу.
14. Бардам үгөөр сэсэн
болодоггүй.
Балмад ябадалаар баатар
болодоггүй.
15. Барай hүүл болонхаар,
Батагахын толгой боломоор.
16. Баян хүн — нэгэ шуурганда,
Баатар хүн — нэгэ
байлдаанда.
17. Баядай хэрэлдэхэдэ,
Барлагай бэедэ шуhан.

Д-Н. ХАЛХАРОВ монголhоо оршуулба.

ҺАНАЛАЙМ ҺАГШАДАҺАН

Ажалша олоной суглаан
дээрэ
Абаhаар шүүмжэлбэ нэгэ
ноён.
Түбэгтэй ехэ дутагдалтай —
Түрэл хэлэеэ мартанхай.
Шагнажа hууhан таабаймнай
Шаналжа тархияа hэжэрбэ.
Ноёной абатайнь сасуу аад,
Нёлбон алдаба газарта.

. . .

Айлайм үүдэн сэлеэтэй
Аяга табагууд хангирна.
Аяар холуур ябахадам
Архиин үнэр хангална.
Хэнhээшье түрүүн газаашаа
Хээлитэй эхэнэр харайба.
Хэмгүй шанга дуутайгаар
Хэниинышьеб даа хашхарна.
Үглөө үдэр харахадам,
Үнгэ зүhээ алданхай,
Миниин хажуугаар үнгэрбэ,
Милициин урда бүмбэрбэ.
Һалан үгэтын шэхэндэ,
hарьhан зантын мэхэдэ,
Һаймhаржа нюусаяа бү хэлэ,
Һанаанайнгаа оёорто
бү хэлэ!
Хулгай нюдэнэй отоонhоо,
Хурса хэлэтын тодоонhоо,
Хубиа загагаа аршала,
Хурисаха hаналаа харшала!

. . .

Аягала, дуула — хэзээшье
Арадай зохёол
дууhахагүйш.
Аба, залги — хэдышье
Архи уужа барахагүйш.
Мүрэн далай гаталжа,
Мүр сараа үлээхэгүйш.
Мүнгэ зөөри суглуулжа,
Мүнхэ наhа эдлэхэгүйш.

. . .

Зоной зөөридэ обтой
Зоригтоо болоhон хулхүүр.
Нютаг дээрээ золтой
Нюуса шадамар үрэбхюур.

Ц. НАЙДАНОВ.

ҺАНААМГАЙ ҮБГЭН
(Хальмаг онтохон)

Урда сагта hэн ха. Хэздэ гэжэ нэрэтэй үбгэн духа халаан гансе хусаhаа ондоо газар гэшхэхэ малгүй байhан гэхэ. Нэгэтэ тэрэ үбгэн хусаяа унаад харгыда гараба ха. Замдаа хонинoй яhан далын хэбтэхые тэрэ харахадаа:

— Ээ, энэшни магад хэрэгтэйшье боложо болохо,— гэжэ хэлээд, үбэртэлбэ ха.

Үдэшын боро хараанаар нэгэ баян айлай газаа ерэжэ, хусаяа тушажархёод, үбгэжөөлэй гэртэ ороходонь, эздынь эдеэлхэеэ түхеэржэ байба. Гэдэhээ үлдөөд ябаhан үбгэндэ аяга сайшье хэжэ үгэбэгүй.

— Би эдихэ багахан мяхатайб, тэрэнээ шанахыемни тогоо үгыт,— гэжэ үбгэжөөл баянайхиие гуйба.

Тиихэдэнь:

— Шамда амлараа тогоо тодхохо аргамнай үгы. Тэрэнээ манай мяхантай шанахадашни болохо,— гэжэ баян хэлэбэ.

— Мяхантнай миниин багахан мяхые эдижэрхигүй юумэ аабза!— гэжэ үбгэжөөлэй асуухада:

— Манай мяханай шинии мяхые зоголжорхёо hэа, тогоон соохиие бултыень залгяарай,— гэжэ баян баhангяар дуугарба.

Үбгэжөөл hуурhаа бодожо, мүнөөхи яhан далаяа бусаажа байhан тогоон рууhь эзэндэнь харуулангүйгөөр хэжэрхибэ.

Шанагдаhан мяха тогоонhоо гаргалгын болоходо, үбгэнэй хэhэн хониной яhан дала тэбшэ соо харагдаба.

— Үү даа. Танай мяхан энэ хониной минии далын мяхые дууhыень шулажа эдижэрхёол!— гэжэ үбгэжөөл ехэ хара бууба.

Баян яахашье аргагүй өөрынгөө хэлэhэн үгэдэ торожо, шанаhан мяхаяа дууhыень үбгэндэ эдюулхэ баатай болобо. Үбгэжөөл мяха эдижэ садаад:

— Гозоатнай хусаяа тушаад орхиhон хүмби. Намда аргамжа үгыт, талаар ябашахагүйнь түлөө хүлеэд хокохомни,— гэбэ.

Сэнхир экран

СУББОТО, 12
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
МОСКВА. 7.30—«120 минута». 9.30—«Эжы, аба бидэ гурбан». 10.00—«Булагууд». 10.30—Жэлэй дүрбэн саг. Май. 11.30—«Бурда Моден» дурадхана... 12.00 — Худалдаа наймаанай hонин. 12.30—«Поэзи». В. Фирсов. 12.45—Илалтын 45 жэлдэ. «Повстанческая история»—8 сериитэй уран hайханай фильм. 1-дэхи сери. «Игра с огнем», 2-дохи сери. «Поворот» (Чехословаки). 15.10 — «Очевидное-невероятное» гэhэн дамжуулга. 16.10—Режиссёр К. Кийскын фильмүүд. «Оглянись в пути». 17.55—«Советүүдтэ засаг сэлгэлгэ». 18.25—«Объектив». 19.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45—Мультфильмүүд. 20.00 — Композитор Ю. Саульскиин зохёохы үдэшэ. 22.00—Время. 22.30—Шухала асуудалаар хөөрэлдөөн. 22.40—В. Славкин. «Взрослая дочь молодого человека». Москвагай Станиславскиин нэрэмжэтэ драмын театрай фильм-зүжэг. 00.20 — Гизи Гиллеспиин концерт. (США). 02.00—Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА
МОСКВА. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15—«Остановись, мгновение» — фильм-концерт. 9.55—Баримтата фильм. 10.15—«П» тэмдэгтэй. 13.30—«Совет Росси»—видеоканал. 16.00—«Хани харилсаан»—видеоканал. 19.30—«Путь в Сатурн»—уран hайханай фильм. 20.50—Ород арадай дуунууд. 21.00

НАШ АДРЕС:
670000, УЛАН-УДЭ
ул. Каландаришвили, 23.

Телефоны редакции: редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52. секретариат—2-66-76; отделы: партийной жизни и пропаганды—2-60-91, 2-56-23; промышленности и строительства—2-61-35, агропромышленный—2-64-36, 2-63-86; советского строительства и быта—2-69-58; культуры и школ—2-60-21, 2-57-63; информации—2-34-05; переводов—2-54-93; писем и селькоров—2-67-81; корректорская—2-33-61; выпускающие—2-35-95; собственные корреспонденты: п. Баргузин—91-1-44, г. Северобайкальск—35-73, п. Хоринск—55-6-99, г. Закаменск—31-61, п. Кырен—91-9-79, п. Агинское—3-40-69. Директор издательства—2-37-32, бухгалтерия—2-33-77, вахта—2-56-62.

Газета выходит 300 раз в год. Объем 2 п. л. Индекс подписки газеты 50901.

Газета отпечатана ...канской типографии ... издата Бурятской ... ректор 2-40-45. Н-04388.